

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Nove volitve neizogibne

Vlada ne vidi drugega izhoda iz mučnega položaja. — Vse njeno delo v znamenju priprav za volitve. — Izpolnitev vlade šele po razpustu Narodne skupščine.

Beograd, 30. aprila. V vseh političnih krogih je danes že več ali manj jasno, da je usoda Narodne skupščine zapечатena ter da je računati s skorajšnjim razpisom novih volitev. V vladnih krogih se sicer zanika, da ima sedanja vlada volilni mandat, vendar pa se da po razpoloženju v obeh vladnih strankah sklepati, da današnja vlada ne bo našla drugega izhoda. Posamezni skupščinski odbori so bili izvoljeni še pod prejšnjim režimom in je zato popolnoma negotovo, ali bo imela vlada v vseh odborih potrebno večino. Če pa hoče vlada izvesti pooblastila, ki jih vsebuje finančni zakon, ji ne preostaja drugega nego, da se reši kontrole parlamenta in skuša doseči razpis novih volitev. V vladnih krogih se celo doznava, da bo skupščina morda sklicana že sredi maja k formalni seji, na kateri bo prečitan ukaz o razpustu ter o razpisu volitev, ki bi se potem takem vršile sredi meseca avgusta.

V tem smislu se komentirajo tudi razni ukrepi vlade, zlasti pa dalekosežne spremembe v državi upravni službi. V notranjem ministrstvu je izdelan obširen ukaz o premeštvitvi velikih županov, ki bodo deloma vpokojeni, deloma pa premeščeni. Ministrski predsednik Vukičević se mudi večina v notranjem ministrstvu, kjer osebno sprejema stranke in izdaja razne naredbe. Tudi v ostalih ministrstvih se pripravljajo večje izpremembe. Vse to se spravlja v zvezo z razpisom novih volitev in smatra več ali manj za volilne priprave. Kar se tiče izpolnitve sedanjih volitev, ni pričakovati, da bi katerakoli druga stranka stopila v koalicijo. Pogajanja, ki so jih posamezne vodilne

osebnosti obeh vladnih strank vodile v zadnjem času s poedinimi političnimi skupinami, so popolnoma prekinjena. Iz okolice ministrskega predsednika se doznava, da bo vlada izpolnjena bržkone šele po razpustu skupščine. Nezasedena mesta bi se razdelila sorazmerno med radikali in davidovičevci, pri čemer se bo g. Vukičević oziral predvsem na to, da zadovolji zahtevam posameznih skupin in si tako zagaruje njihovo podporo. Z ozirom na naraščajoče nerazpoloženje v radikalni stranki namreč sedanji vladi, zlasti pa še z ozirom na nasprotujoče interese obeh vladnih strank, se nahaja g. Vukičević v zelo težavnem položaju.

Na zunaj si vlada prizadeva, da bi ohranila značaj delavne vlade. Seje ministrskega sveta, ki se v zadnjem času vrše dnevno, so posvečene raznim gospodarskim vprašanjem, zlasti izvedbi pooblastil finančnega zakona o gospodarski sanaciji. Na včerajšnji popoldanski seji je ministrski svet obširno razpravljal o tožadnih ukrepih in v načelu sklenil več na to nanašajočih se uredb. Poseben komite ministrov gospodarskih resorov ima nalogo, izdelati tožadne osnutke.

Danes dopoldne ni bilo nikakih važnejših dogodkov. V Narodni skupščini je zasedal anketni odbor, ki je razpravljal o bencinski aferi. Poročilo referenta Balkovića naglašuje, da bi bila škoda za državo še večja, če bi se zadeva ne bila pravočasno likvidirala. Odbor ni sprejel nobenih sklepov, ker se po poročilu razmnožilo in izročilo vsem članom, da ga preštudirajo. Prihodnja seja se bo vršila šele v prihodnjem tednu.

Rusija za zbližanje z Jugoslavijo

Zanimiva izjava sovjetskega funkcionarja. — Rusija je pripravljena obnoviti z Jugoslavijo normalne politične in gospodarske stike.

— Beograd, 29. aprila. Današnje »Novosti« prinašajo informacije iz sovjetskih krogov v Pragi o odnosih med Jugoslavijo in sovjetsko Rusijo. O tem vprašanju je izjavil visok sovjetski funkcionar, da stopa vprašanje ureditve medsebojnih odnosov med Jugoslavijo in sovjetsko Rusijo vedno bolj v ospredje. Sovjetska unija je slej ko prej pripravljena vzpostaviti redne diplomatske in trgovske odnose z vsemi državami, s katerimi doslej še nima direktnih stikov. To se tiče zlasti Jugoslavije, ker so južni Slovani že od nekdaj tesno zvezani z velikim ruskim narodom.

Jugoslavija je doslej v tem pogledu zavzemala zelo omahljivo stališče. A to omahovanje je v veliki meri pripisovati napačnemu naziranju, da se bo sovjetska Rusija vmešavala v notranje zade-

ve Jugoslavije. Napram temu je treba ugotoviti in naglasiti, da se je sovjetska unija odkrito in svečano odrekla vseh imperijalističnih načrtov, zlasti pa na Balkanu, ter se ne bo nikjer in nikoli vmešavala v notranje zadeve drugih držav. V interesu miru bi bilo le želeli, da tudi vse druge velesile usvoje to stališče. To so zlasti dokazali najnovjši dogodki na Balkanu.

Treba pa je tudi priznati, da Jugoslovanski gospodarski krogi vedno bolj uvidevajo velik pomen in neprecenljivo važnost, ki bi jo imela končna ureditev rednih medsebojnih odnosov med Rusijo in Jugoslavijo. Sovjetska javnost z velikim zanimanjem sledi razvoju dogodkov v Jugoslaviji in zlasti pozdravlja pokret, ki stremi za čim prejšnjim zbližanjem med obema slovanskima državama.

PRVE ARETACIJE POVO- DOM MAJSKIH PROSLAV

— Zagreb, 30. aprila. Policija je danes aretirala oblastnega poslanca in voditelja komunistov Kamila Hrovatina, upravnika komunistične lista »Borba«, Gjuro Kraša, in dva druga nameščenca uprave, ker so razpečevali prvomajsko številko lista, ki je bila od policije zaplenjena. Vsi aretiranci so bili izročeni sodišču in bodo kaznovani po zakonu o zaščiti države.

Stanovanjski zakon bo podaljšan?

Vlada ne ve, kaj početi s stanovanjskim zakonom.

— Beograd, 30. aprila. Novinarji so se obrnili na ministra za socialno politiko s prošnjo, naj jim pojasni, kako si zamišlja vlada likvidacijo stanovanjske zaštite odnosa, kako razmerje bo nastopilo po 1. maju. Minister je podal daljšo izjavo, v kateri naglašuje, da ostane razmerje v dobri od 1. maja do 1. novembra popolnoma nespremenjeno. S stanovanjskim razporedom v smislu zakonskih določb se naprej stanovanjska sodišča. Kakšno razmerje bo nastopilo po 1. novembru, si vlada še sama ni na jasnem, vendar pa bo temu vprašanju posvetila potrebno pažnjo in do takrat ukrenila vse potrebno, da prepreči večje zmede. Glede podaljšanja stanovanjskega zakona po 1. novembru minister ni hotel dati

striktno izjave vendar pa se doznava v dobro informiranih krogih, da se vlada resno bavi s mislijo, podaljšati stanovanjski zakon vsaj do prihodnje pomladi, da bi na ta način preprečila večje perturbacije na zimo.

Strahote poplave v Ameriki New Orleans rešen.

— New Orleans, 30. aprila. Včeraj popoldne je bil 24 km nižje mesta razstreljen glavni nasip v dolžini 1000 čevljev. Za razstrelitev je bilo potrebno 1500 kg dinamita. Skozi nastalo vrzel odtoka v sekundi 250 tisoč kubičnih čevljev vode, vsled česar se je znižal vodostaj v New Orleansu za tri čevlje. Mesto New Orleans je zaenkrat rešeno, vendar pa je radi predora nasipa moralo 5000 družin zapustiti svoje domove, ki so sedaj popolnoma pod vodo. Med razstreljevanjem so se odigrali pretresljivi prizori. Vojaštvo je moralo s silo odstraniti prebivalstvo iz ogroženega ozemlja. Vlada je imenovala guvernerja Hobera za diktatorja ter mu izdala vsa polnomočja glede akcije v poplavljenem ozemlju. Hober je prosil Rdeči križ za denarno pomoč.

KATOLIŠKA DRUŠTVA SE PRIKLJUČUJEJO FAŠISTOM

— Rim, 29. aprila. Uradni dopisni urad objavlja, da se je katoliška sportska zveza v Italiji prostovoljno razšla in članstvo korporativno priključilo obstoječi fašistovski sportni zvezi.

Ljubljanska oblastna skupščina

Sami predlogi in prošnje. — Pravoslavna cerkev v Ljubljani. — Vihar v zbornici. — Zasedanje odgodo.

Današnja seja oblastne skupščine je bila zadnja v spomladnem zasedanju. Za sejo ni bilo večjega zanimanja, kar je pokazal tudi obisk na galeriji. Na dnevnem redu je bilo poročilo odseka za javna dela, ki je obsegalo 160 točk, večinoma glede cest, naprave vodnjakov, vodovodov ter regulacije rek, potokov in hudournikov. Razprava je potekala mirno. V smislu sporazuma med klubskimi načelniki se je o poročilu tega odseka vodila splošna debata.

Predsednik dr. Marko Natlačen je radi posvetovanja klubskih načelnikov šele ob 10.40 dopoldne otvoril plenarno sejo. Po formalnostih je prečital dole nove predloge, med drugimi predlog oblastnega odbora glede ustanovitve Hipotekarne banke. Predlogi se po večini nanašajo na razna javna dela.

Pravoslavna cerkev v Ljubljani.

Predsednik je nato prečital njemu ravnokar vročeno prošnjo arške pravoslavne cerkvene občine v Ljubljani. Občina prosi, da se ji prepusti bresplačno v last semljšče vl. št. 211 kat. obč. Kapucinskih predmestje (parc. št. 104). Občina namerava namreč v Ljubljani zgraditi svojo lastno cerkev. Stavba bi bila zgrajena v bizantinskem slogu in bo lep okras za ta del mesta. Z gradbo namerava občina pričeti čim prej.

Prošnja je bila odkazana finančnemu odseku v proučevanje in poročilo.

Predsednik je nato pripomnil, da odreja 10minutni odmor, da se sestane finančni odsek in razpravlja o predlogu oblastnega odbora o

ustanovitvi Hipotekarne zavoda

Oblastni odbor je namreč predlagal, naj ga skupščina pooblasti ustanovitvi lasten Hipotekarni zavod, prevzeti v ta namen prireditelni denarni zavod in najeti potrebno posojilo.

Načelnik finančnega odseka posl. Anton Skubic je po kratkem oškevem posvetovanju predlagal, da zbornica sprejme ta predlog brez debate. Predlog je bil soglasno sprejet.

Poročilo odseka za javna dela.

Skupščina je nato prešla k razpravi o poročilu in predlogih odseka za javna dela. Poročevalce Josip Trtnik je kratko omenjal, da je bilo odseku za javna dela predloženih v proučevanje 211 predlogov, od teh 60 za zgraditev novih cest, 26 za zgraditev mostov, 31 za gradnjo novih vodovodov, 4 za elektrifikacijo dežele, 3 za zgradbo novih železniških prog, 25 za regulacijo rek, potokov in hudournikov itd. Vložen je tudi predlog za uvedbo posebne doklade za avtomobile v svrhu poprave cest. Predlog se je odstopil oblastnemu odboru v proučevanje in poročilo.

Zanimiv je dalje predlog glede spremembe § 22 cestnega zakona z dne 21. feb. 1912, ki se odstopi oblastnemu odboru, da skliče anketo načelnikov cestnih odborov in interesiranih javnih gospodarskih korporacij in da odsek napravi načrt za določitev višine in načina pobiranja izrednega prispevka.

Koncem poročila je posl. Trtnik prečital dve resoluciji glede investicijskega po-

sojila in prevzema gradbenega urada, pri katerem naj bi se takoj ustanovil cestni oddelek.

Debata.

O poročilu odseka za javna dela se je razvila stvarna in mirna splošna debata. Prijavilo se je 12 govornikov. Vsi govorniki so bili soglasni v tem, da je treba najprej izdelati programatičen načrt za izboljšanje poprav in zgraditev novih cest. V debato so posegli ing. Zupančič, Jože Erjavec za SLS, dr. Albert Kramer, ki je naglašal med drugim potrebo izdelave malega programa za obnovitev in popravila najbolj poškodovanih cest. Dalje so govorili dr. Juro Adlešič, ki je zavračal predloge opozicije k resolucijam, Valentin Poljanšek in Ivan Pipan. Po zaključni besedi poročevalca odsekovskega je zbornica soglasno v celoti sprejela poročilo odseka za javna dela in njega resolucije. Večina pa je odklonila dr. Kramerjev predlog, ki je zahteval, da naj oblastni odbor skliče anketo strokovnjakov in zastopnikov gospodarskih korporacij ter na podlagi predlogov odseka sporazumno s finančnim odsekom pripravi za jesensko zasedanje veliki prometni investicijski program; v smislu svojevrstnega sklepa oblastne skupščine pa se naj glede 10milijonskega investicijskega posojila takoj prestopi k izdelavi in izvedbi obnovitvenega programa za najnujnejše cestne zveze s posebnim ozirom na poplavljen kraj.

Odklonjen je bil dalje predlog ing. Zupančiča, da se osnuje pri gradbenem uradu oddelek za napravo načrtov glede vodovodov, kapnic in drugih melioracijskih del.

Predsednik je nato z izgovorom, da je danes sobota, ko morajo nekateri poslanci župani domov, da jutri vrše svoje posle, odstavil z dnevnega reda poročilo odseka za zdravstvene, humanitarne in druge zadeve.

Vihar v zbornici.

Posl. dr. Brečelj se je nato prijavil, da poda izjavo. To priliko je porabil, da je nastopil kot kritik opozicije ter zlasti da je skušal zabrisati mučen vtis včerajšnjega glasovanja klerikalcev proti takojšnjemu razpisu občinskih volitev v Ljubljani z napadi na opozicijske poslance in posebno še na dr. Kramerja, čes da je on odgovoren za poročila naprednih listov (ki so včeraj bilo povsem stvarna). Opozicija mu je krepko ugovarjala in predsednik sam se je čutil primoranega, da ga pozove, naj hiti h koncu.

Posl. Mazovec se je nato razburjeno pritoževal, da »Slovenski Narod« o njegovem poročilu k službeni pragmatiki ni priobčil nekega popravka tako, kakor si je on želel. (Mi smo citirali stenografski protokol!) Tudi da za to je delal odgovornega dr. Kramerja, ki ga je opozoril, naj si stvar s časopisi uredi s tem, da pošlje formalen popravek.

Končno je dobil besedo posl. Tavtar, ki je z žgocno ironijo konstatiral, da večina sicer ni imela časa razpravljati o važnih predlogih socialnega odseka, med katerimi se nahaja tudi predlog radi ankete o razmerah rudarskega delavstva, pač pa je imela čas na koncu zasedanja uprizoriti prazno politično debato.

Med protesti opozicije je predsednik odgodil zasedanje na nedoločen čas.

Francija edina naša opora

Angleško-italijanski pakt ogroža mir v Evropi. — Vsa francoska javnost na naši strani. — Alarmantne vesti o italijanskih vojnih pripravah.

— London, 30. aprila. V političnih krogih se živahno komentirajo vesti o angleški intervenciji v Rimu, ki so se pa zadnje dni izkazale za neresnične ali vsaj pretrane. V diplomatskih krogih se namreč doznava, da sta Chamberlain in Mussolini o priliki sestanka v Livornu lanske jeseni sklenila dogovor, ki točno določa medsebojno razmerje Italije in Anglije v vseh vprašanjih, ki tangirajo interese ene ali druge države. Po tem dogovoru se je Italija obvezala, da bo podpirala angleške težnje na Daljnem vzhodu, Anglija pa izrečno priznava italijanske aspiracije na Balkanu. Pri tej priliki je Chamberlain tudi pristal na tiransko pogodbo, ki je bila še poprej dogovorjena. Razen tega je bil na sestanku sklenjen dogovor glede postopanja v Sredozemskem morju za slučaj kakšnega konflikta na katerekoli strani. Za to pogodbo se je zvedelo še le sedaj in se radi tega v političnih krogih sodi, da se Anglija sedaj ne more spuščati v kakšne intervencije, ki bi bile v nasprotju z omenjenim dogovorom. Anglija je v Rimu pač nasvetovala direktna pogajanja, ne more pa siliti Italije, da to pristane.

— Pariz, 30. aprila. Vsi današnji listi se bavijo z odkritim dogovorom med Chamberlainom in Mussolinijem in naglašajo, da bo morala Francija temu primerno prilagoditi svojo zunanjo politiko. Tako Francija, kakor Jugoslavija bosta morali iskati proti angleško-italijanskemu paktu primerne opore, da se ohrani ravnotežje Evrope, ki lahko postane sprčo ekspanzivnih teženj Italije podpora Anglije opasno ne le za prizadete države, marveč za vso Evropo.

— London, 30. aprila. Današnji »Matin« prinaša daljše poročilo o oboroževanju Italije in vojnih pripravah proti Jugoslaviji. List navaja podrobne podatke o utrdbah na jugoslovanski meji, zlasti v goriskem in trbiškem odseku, kjer se z vso naglico kopljejo rovi in napravljajo betonirani podstavki za topovska oporišča. Vest je tudi v tukajšnjih krogih izzvala veliko vznemirjenje, ker je začelo prevladovati prepričanje, da se Italija resno pripravlja na oborožen konflikt z Jugoslavijo. Omenjeni list zahteva od merodajnih krogov, naj ukrepejo vse, da se italijanske avanture pravčasno preprečijo.

— Pariz, 30. aprila. Francoski diplomatski krogi demantirajo vesti, o tajnem dogovoru med Anglijo in Italijo glede Balkana in Jadranskega morja, glasom katerega bi Anglija pustila Italiji popolnoma svobodne roke. Ta demanti potrjuje tudi italijanska dopisna agencija »Transalpina«, ki naglašuje, da je napetost med Beogradom in Rimom zadnje dni poenajjala ter da pride v najkrajšem času do popolnega sporazuma.

KONFERENCA OBLASTNIH SKUPŠČIN

— Beograd, 30. aprila. V prostorih industrijske zbornice se vrši jutri konferenca zastopnikov vseh oblastnih skupščin, ki je bila sklicana na inicijativno niške oblastne skupščine. Na konferenci se bo poleg samoupravnih zadev razpravljalo zlasti o gospodarski krizi.

Iz ljubljanske kronike

Preprečen vlom. — Radi bede v smrt. — Brezsrčnež. — Tatrovi zopet na delu.

Upokojeni orožnik K. B., uslužben kot nočni čuvaj Stokovnega zavoda za straženje, je včeraj proti pol 2. uri jutraj opazil v baraki prodajalke Smukane na Gosposvetski cesti, da je viseča ključavnica srambe v ozadju barake odstranjena. Med tem pa, ko je čuvaj pregledoval položaj, je lopov suknjil iz srambe, preskočil ograjo ter pobegnil preko travnika proti Kolizeju in izginil v temi.

Vlomilec, ki so se z lahko spazil v slabotno zaprto srambo, se je že pripravljaj, da dospje v glavno zalogo. Odrtnal je že par desk tako, da je že lahko dosegel pomaršarice, katerih si je nekaj privoščil in odnesel s seboj. Drugih predmetov, ki so bili oddaljeni, pa ni mogel doseči.

To je že drugi vlom v isto barako. Prvič je namreč poskušal srečo v noči Velike nedelje skoro ob isti uri. Takrat ga je prepoznal čuvaj I. P. Isto jutro proti 4. uri je železniški čuvaj S. na Celovski cesti prepoznal dva sumljiva zlikovca, ki sta skušala vlomiti v trafiko.

Pri vseh teh poskusih vlomih so bile poškodovane samo ključavnice in neznatno delci barake, a plen je bil vselej preprečen.

Marija Vajda, stara 31 let, rodom iz Blagovice pri Kamniku, je pred 15 leti zapustila domovino in odšla v Italijo. V tuji je opravljala vsakovrstno delo, končno pa jo je usoda zopet pahnila na cesto in mladenka je segla v obupu po strupu. S težavo so jo zdravniki rešili življenja.

To se je zgodilo pred osmimi leti. Marija je bila kasneje sprejeta za statistko pri nekem filmskem podjetju v Neapolju. Veliko sicer ni zaslužila, toda za silo je zadoščala. Polnih osem let je ostala pri družbi, ko je pa začela bolhati na pljučih, jo je družba odslavila. Marija je sicer povsod trkala na vrata, toda nihče se je ni usmislil. Končno so jo kot tukjo in Jugoslovanko izgnali iz Italije.

Pred desetiimi dnevi je prišla v Ljubljano. Brez sredstev, telesno in duševno strta. Nastanila se je v nekem tukajšnjem hotelu. Včeraj popoldne je segla po steklenici z lizolom. Hotelski uslužbenec so jo našli v agoniji. Obveščena je bila takoj rešena postaja, toda pomoč je bila prepozna. Marija je podlegla zastrupljenju. Na ukaz policijskega zdravnikar dr. Avramovića je bilo truplo nesrečnice prepeljano v mrtvašnico k Sv. Krištofu, policija pa je obvestila mater pokojne, ki biva v Kamniku.

Pokojna Marija je bila simpatična in stasita ženska. Njena tragedija je vzbudila po mestu splošno sočutje.

Na Glincah biva prevoznik Josip Z. Mož ima deset konj, s katerimi opravlja vožnje po mestu. Zdi se pa, da Z. ne pozna nobene umiljenosti in da ima kamenito srce. Njegovi konji so mršavi in onemogli, da se jim vidi vsa rebra, opravljati pa morajo najtežja dela do onemoglosti. Kakor izpovedujejo prevoznikovi sosede, pušča Z. svoje konje stradati. Pred dnevi se je en konj na cesti radi onemoglosti zgrudil, včeraj ponoči je od lakote v hlevu poginil drugi konj. Moža so ovdarili policiji, ki je preprečila nadaljnje trpinčenje živali. Zaslišani sosede so v polni meri potrdili svoje izpovedi, pri Z.ju uslužbeni hlapec pa je izpovedal, da da gospodar za vseh deset konj 50 kg ovsa na teden. Z. ki je bil zaslišan, se izgovarja, da mu nekdo zastruplja konje in da zato hujšajo.

Zadnje čase smo imeli v Ljubljani pred vlomilec in tatovi precejšen mir, zdi se pa, da je te dni na poslu zopet tolpa vlomilcev. Tako je bilo v noči od 28. na 29. vlomljeno v mesnico Jerice Putrih na Starem trgu. Vlomilec je v veži prerezal mrežo na oknu in se splazil v lokal. Odnesel je eno suknjo, 3 kg teletine in 4 kg govejega mesa v vrednosti 320 Din. O storilec ni nobenega sledu.

Smolo in srečo obenem pa je imel neki uzumovč, ki ga je v noči od 28. na 29. aprila zasačil v baraki Angele Smokovec na Gosposvetski cesti nočni čuvaj Karol Berič. Berič je tatuj opazil in pozval v bližini službujočega stražnika na pomoč. Ta čas pa je izkoristil vlomilec in je pritrjen ter neopaženo odkuril. V baraki je napravil 24 Din škode.

TRGOVCI Z DEKLETI V SUBOTICI

— Subotica, 30. aprila. Policija je prišla na sled tajni družbi, ki se bavila s trgovino z dekleti. Družba je imela svoje dobavitelje po vsej Vojvodini. Dekleta so zbirali v Subotici ter plačevali za nje po 250 Din. Lepša dekleta so pridržali v javnih hišah.

Borzna poročila

Zagrebska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 10.955, Pariz 223.50, London 276.70, Newyork 56.85, Milan 302.50, Pariz 168.75, Berlin 13.51, Dunaj 802.

INOZEMSKA BORZE.

— Curih: Beograd 9.13, Pariz 20.37, Praga 15.40, 25.25, Milan 27.55, Newyork 520, Praga 15.40, Dunaj 73.17, London 25.25.

Povratak naših letalcev iz Indije

Pomen poleta za razvoj našega letalstva. — Potreba propagande za podpiranje letalstva od strani države. — Priprave za svečan sprejem.

Naša letalca letita na povratku v isti smeri kakor sta poletela iz Novega Sada v stva, vsakovrstna podeželska Bombay. V popolnem pričakovanju, da ji ma bo tudi na povratku sreča mila, pripravila novosadski Aeroplub vrtilma junoskoma sveden sprejem na novosadskem letališču. Sodelovala bo vsa novosadska šolska mladina, vsa garnizija, društva iz Novega Sada in Petrovaradina ter gotovo številno občinstvo z udeleženci iz Beograda in bližnjih mest. Po sprejemu se bodo vsrile vse like slavnosti s propagando za naše letalstvo.

Ničesar ne potrebuje naše letalstvo bolj kakor propagando, interes vseh slojev našega naroda. Uspehi polet v Indijo je k temu pripomogel v veliki meri. Okupiral je interes vse države in povzročil, da je široka množica prebivalstva začela pojmovati pomen letalstva s tem, da je ocenila vzdržnost naših dveh letalcev in našega letala na več tisoč km dolgem poletu za obično vanj vreden uspeh. Letalo našega tipa, ki je v enem samem dnevu premerilo značilno progo od Novega Sada do Bejruta, bo vzdržalo tudi v enakih drugih smereh. Dokaz, da so naši avioni sposobni, da po potrebi zmagovalno značilno pot iz Ljubljane do Trsta in nazaj do Zagreba, Osijaka, Novega Sada, Beograda, Kragujevca, Sarajeva, Podgorice in Skoplja — in da se preko Niša, Beograda in Zagreba vrnejo nazaj do Ljubljane. Izračunaj na prste, kako daleč bi segla smer preko naše zapadne meje. Ničesar nam ni moglo jasneje dokazati tolike moči naše sedanje avijacije, kakor sam polet preko enodnevnih etap od Novega Sada do Bejruta. Istotako je ta polet dokazal, kako velika vloga bo lahko pri nas dodeljena civilnemu letalstvu, ako iz Beograda lahko z letalom dosežemo najbolj zavržene kraje naše države v največ treh urah.

Naši piloti v ničemer ne zaostajajo za svetovnoznanimi letalci. Dajte nam Musso linjeve lire, francoske franko, angleške funte ali ameriške dolarje, pa boste videli, da bodo naši letalci brez razlike dosegali iste uspehe kakor Pelletier d'Oisy in de Pinedo. Slednji, ki zdaj obletava Ameriko, je dobil za svojo pot 7 milijonov lir. Naša dva letalca po uživata kredit 500 tisoč Din, s katerim morata plačevati bencin ter v slučaju nezgode transport z letalom vred do Novega Sada. Ako jima vse pojde po sreči, bosta potrošila res le 50 tisoč Din, ostanek pa vrnila...

Uspeh obeh «indijskih» letalcev je seveda predvsem vse vojaške letalce navdušil k velikim podvigom. Številni letalski častniki so podali raporte, v katerih izražajo željo, da izvedejo slične polete. Nekateri hočejo celo poleteti v Južno Ameriko, čeprav je doslej vodila značilna pot tja samo s hidroavijoni.

Zal je bil naš proračun za letalstvo obrušen od 200 na 100 milijonov Din. Kdo izmed narodnih očetov se je zavedal besed znanega pokojnega polkovnika Švabića, ki je na velikem običnem zboru jugoslovenskega Aerokluba dejal: — Treba je vedeti, da vsak prikrašteni dinar v proračunu našega letalstva znači eno mrtvo glavo našega prebivalstva...

— Beograd, 30. aprila. Glasom brzjavnega obvestila sta dospela naša letalca včeraj v Karač. Ker ju je nad perzijsko puščavo zalotil vihar, sta morala v Karaču nastopiti daljši odmor, da očistita motor, v katerega je zanesel vihar pesek. Polet je bil radi viharja zelo težaven, vendar pa je letalo funkcionalno brezhibno. Iz Karača poletita bržkone jutri zgodaj jutraj. Njun prihod v Beograd se je radi tega zakasnil in se pričakuje ta šele v torek ali sredo. — V Beogradu se vrše velike priprave za svečan sprejem.

tivi so v hotel vdrli ponoči in se je ponarejevalec napram njim res legitimiral kot Cecilio Fernando. Razgledovanje v sobi je dokazalo, da je Cecilio neposredno pred vstopom policije zbral v peči razna pisma in dokumente, med katerimi so se našli tudi nekateri ostanki čekovnih formularjev.

S sleparjem je prišla pred dnevi v Zagreb tudi plesalka Marija Bodolayeva, ki pa se je po enem dnevu bivanja v Zagrebu zopet vrnila v Budimpešto. Tudi ona je važna članica mednarodne ponarejaške družbe in jo je budimpeštanska policija vlovila istočasno kakor zagrebška Szentesa.

Poleg te afeze vzbujajo v Zagrebu zanimanje dejstvo, da se že dalje časa nahajajo v zagrebških zaporih pet oseb, ki so osumljene špižonaze in veleizdaje. Osumljeni so: bivši kapetan Milan Priborić, bivši letalski poročnik Stjepo Sigoreo, trgovski agent Ivo Moniga, upravitelj Ivo Prkut in bivši beograjski detektiv Dragomir Kukatela.

Pri prof. Pupinu

Mnogi tuji, ki posetijo prvič New York, si radi ogledajo slavno kolumbijsko univerzo in znameniti laboratorij njenega profesorja, našega rojaka Pupina. Ta laboratorij je videl že nebroj važnih Pupinovih izumov. Laboratorij in njegova oprema pričata, da učenjaki ni do slave in razkošja. Dve sobi, ki jih je določila univerza za njegove eksperimente, sta polni raznih električnih in radioelektričnih aparatov, stene in strop so pokrite z antenami, vsak kotiček je izrabljen v naučne svrhe. Posetniku se zdi, da je stopil v delavnico modernega fizikalnega alkimista, ki sicer ne išče zlata ali kamna modrosti, pač pa neprestano kombinira in kaže znanosti nova pota.

Nedavno je prof. Pupin predaval v nekem ameriškem znanstvenem društvu o radiofoniji. Njegovo predavanje je vzbudilo med znanstveniki splošno presenečenje. Pupin je namreč izrazil drzno domnevo, da so tako zvana statična motenja v radiotelefoni, ki jih ni težko ločiti od vremenskih motenj, morda signali z drugih obljudenih svetov. To izjavo je komentiral tudi tisk. Prof. Pupin doslej ni dal nobenega pojasnila o svoji trditvi.

Kot 16-letni deček je odpotoval Pupin v Ameriko, kjer je služil nekaj časa na farmi za pastirja, potem pa za hlapca. Izredna pridnost in nadarjenost sta mu pripomogli do sijajne kariere. Njegov ime bo zapisano z zlatimi črkami v zgodovini znanosti. Kljub slavi, ki jo je dosegel kot učenjak svetovnega slovesa, je ostal Pupin skromen mož plemenitega srca. Njegova plemenitost je prišla do veljave med svetovno vojno, ko se je sestradana srbska armada umikala čez Albanijo proti Jadranskemu morju. Srbska vlada se je obrnila na Ameriko s prošnjo za denarno podporo. Avstrija in Nemčija sta bili na višku vojaške moči in bodočnost male srbske države je bila zelo dvomljiva. Zato ni bilo umnika, ki bi hotel posoditi srbski vladi toliko denarja, da bi lahko nudila svoji armadi vsaj najpotrebnejšo hrano, obleko in orožje. V največji stiski se je spomnil pokojni Pašić Pupina in Pupin je rade volje storil svojo domovinsko dolžnost. Menice z njegovim podpisom so imele v Ameriki zlato vrednost. Njegov potrdilo in prepričanje, da bo Srbija svoje dolgevo pošteno plačala, je zadostovalo. In tako je srbska armada na Krfu pravočasno odbila vse, kar je potrebovala.

Izpred sodišča

STRIČEK Z DEZELE.

Delavec Tine se je lanske jeseni zelo dolgočasil po Ljubljani. Dela ni imel, pa tudi jela ne. Tineček se je sprehajal pod stanjani na Ambroževem trgu, se pretegoval in zeval ter študiral dolgočasno megleno vreme.

Hipoma se je pa zasramoval svoje lenobe in jo mahnil po Poljanski cesti in od tod proti kolodvoru. Prisopil je vlak, Tine je stal poleg postreščka Poldeja in se mu ponujal, da mu bo pomagal. Izstopali so postopniki, Polde jih je nagovarjal in se ponujal za nosača, zraven njega je stal Tine in se ponižno klanjal. Vse skupaj ni nič pomagalo. Polde ni dobil nobene kovčega in Tine je prazen odšel. Mahnil jo je v Tivoli, kjer je naenkrat obstal pred mladim fantom, ki je radovedno strmel v vrtljak.

Gospod in gospa sta sta me zdramila iz zamišljenosti. Gospoda sem poznal. Bil je univerzitetni pisatelj doktorskih disertacij iz poljubne stroke, gospod Quilinchini. Pač pa nisem poznal dame. Stara je morala biti kakih trideset let. Nosila je rjavo - buržunasto obleko in rjav klobuk z rjavim pajčolanom čez obraz.

Ko me je gospod Quilinchini zagledal, je spreletel njegovo suho postavlo nemir in zašepetal je svoji spremljevalki na uho: — Tu sedi!

Besede gospoda Quilinchinija so me presenetile. Po naključju sem ga prejšnji dan razžalil. Pa vendar ne misli zahtevati zadoščena?

Ni me pustil dolgo razmišljati o tem, kaj mu teži srce. Stopil je naravnost k moji mizi. Priklonil se je in spregovoril s suhim glasom: — Gospod, naključje je naju seznanilo v posebnih, toda neprijetnih okoliščinah.

Prikimal sem. — Najbrž niste pričakovali, da se danes zopet srečava.

Tudi na to mu nisem ugovarjal. — Po naziranjih, ki ste za izvolili iz-

— Kaj pa ti tu delaš, strič z dežele? — je nagovoril Tine mladega kmetiča.

— Aine guncam, pa dolgaš prodajam, — ga je zavrnil mladenič in ga smehljaje gledal.

Potem je kmetič pripomnil: — No, ja, sadje sem prodal. Tam od Polhovega gradca sem doma!

— Ha, ha, striček, potem imaš pa denar, vidiš, jaz sem pa lačen in žejen, — je jel Tine napeljavati vodo na svoj mlin.

— Ne rečem ja, ne rečem ne, — se je nasmehnil kmetič Janez. Tako-le za kak literček bi se je dobilo. Ampak mi smo poplavljeni; kaj misliš, kje bi se za škodo na poplavi dobila kaka odškodnina?

— O, srečen si, fantič moj, da si našel name, — je odgovoril Tineček zadovoljno. — Mene tam poznajo, s tistim ta velikim sva ga že toliko skupaj spila, da bi lahko v vinu vionila, — je lagal Tineček in premišljeval, v katero hišo naj postavi v svoji domišljiji vlado. Potem je odpeljal na Tržaško cesto Janeza, šel v neko hišo in rekel Janezu, naj počaka. Janez je dolgo čakal. Naposled se je Tineček vrnil, si obrisal raz lica znoj, se zadovoljno useknil in dejal: — Vidiš, saj sem ti pravil; vse je v redu, že spokajo kilec z obleko, meni pa daj 200 Din, saj sem pošeno jezik sukal.

Janez mu je res dal 200 Din in čakal, kdaj bodo začeli prinašati zaboje.

— Pa so kaj počasi, nobenega ni, — je dejal naposled in stopil v hišo; kjer je pa izvedel, da tu vlade sploh ni in da je bil potegnjjen.

Zdaj je pa tudi Tineček potegnjjen, jedel bo 14 dni ričet. K razpravi ga sploh ni bilo.

Sport

Nedeljske prvenstvene tekme

V nedeljo se odigra v Ljubljani prvenstvena tekma prvenstva. Nasproti si stojita Primorje in Slovan ter Ilirija in Hermes. Obe tekmi sta odločilne važnosti za stanje prvenstva. Tako Hermes kakor Slovan se bosta morala pošteno potruditi, da ne pade ta v II. razred. Več izgledov ima Hermes, ker nastopi proti II. garnituri Ilirije, I. igra namreč v Splitu proti Borcu. Slovanove šanse niso tako rožnate, ker je Primorje v dobri formi, kar je dokazala z zmago nad Ilirijo. Vsekakor pa tudi iznenadenja niso izključena.

Obe tekmi se vršita na igrišču Ilirije, prva ob 14.30, druga ob 16.

V Mariboru se vrši semifinale za pokal LNP. Nasproti si stojita Rapid in Atletiki iz Celja. Rapid je siguran favorit.

Zagreb in Praga imata jutri svoj derby. V Zagrebu se odigra prvenstvena tekma Gradjanski—Haška. Za Haška je povsem irelevantno če tekmo izgubi ali dobi, ker ga ne more nihče več dobiti. Nasprotno je za Gradjansko tekma izredne važnosti. V slučaju, da mu ne uspe poraziti akademike, potem je tudi njegovo drugo mesto v prvenstveni tabeli resno ogroženo in to bi bil za «purgerje» najhujši udarec, ker bi bili potem izločeni iz tekem za državno prvenstvo.

V Pragi se vrši prvenstvena tekma Sparta — Slavia. Za tekmo vlada v Pragi ogromno zanimanje, kajti verjetno je, da bo odločila vprašanje prvenstva Češkoslovške za sezono 1926/1927. Oba kluba imata enako število točk, a Sparta boljšo goliferenco. Zadnja tekma Sparta—Slavia je končala neodločeno v razmerju 2 : 2.

Do sedaj sta oba kluba odigrala 42 medsebojnih tekem. Sparta je zmagala 20krat, Slavia 15krat, razmerje golov pa znaša 83 : 81 v korist Sparte.

Hazena

Ilirija — Primorje.

Za jutrišnjo hazensko tekmo med družinoma Ilirije in Primorja, ki se vrši na igrišču Atene ob 10.30, vlada precejšnje zanimanje. Družina Ilirije je homogenejša in ima večji plus v odločenem napadu ter trdni obrambi in zato ima več izgledov, da si pribori dve točki. Primorje nastopi ojačeno z Omanovo in bo po našem mnenju Iliriji trd oreh. Tekma obeta prav dober sport in je pričakovati velik obisk.

— **Nedejske prvenstvene tekme.** Prvenstvene tekme se bližajo koncu. V nedeljo se odigra prvenstvena tekma. Kot prvi par nastopita Ilirija — Hermes. Ilirija je že siguren zmagovalac, ker je ne more noben klub več dobiti. Proti Hermesu ne nastopi v najmočnejši postavi, ker gostuje istega dne v Splitu. Hermes je momentano na zadnjem mestu tabele in bo vsled tega napel vse sile, da ostane v prvem razredu. Ako se mu posreči premagati Ilirijo, mu je obstanek v gornjem razredu osiguran, vendar postavi Ilirija dovolj močno moštvo, tako da je izid popolnoma nesiguren. Po tej tekmi ab olivra Slovan proti Primorju svojo zadnjo prvenstveno tekmo. Tudi ta igra je

odločilnega pomena. Slovan se tudi nahaja v opasni coni in bo na vsak način skušal doseči pozitiven uspeh. Primorje se nahaja momentano v izvršni formi in velja kot favorit. Znano pa je, da so ravno tekme, ker gre za obstoj v prvem razredu, izredno napete in ogorčene, ter bo Primorje imelo dosti dela, ako hoče odnesti obe točki. Dopoludne igra rezerva Slovana in Primorja prvenstveno tekmo. Vse tekme se vrše na igrišču Ilirije. Pričetek: dopoldne ob 10, popoldne ob 14.30.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 30. aprila 1927; katoličani: Katarina; pravoslavni: 17. aprila, Sim. Pers.

Jutri: Nedelja, 1. maja 1927; katoličani: Filip, Jakob; pravoslavni: 18. aprila, Jovan.

DANASNJE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama: «Hlapci». — Opera: «Eros in Psihe». A.

Kino Matica: «Dirka v smrt».

Predavanja: ob 20. v Mestnem domu: Poslovno predavanje dr. Kugyja.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Gledališča: Drama: ob 15. «Lumpacij Vagabund». — Opera: «Grofica Marica».

Kino Matica: «Dirka v smrt».

Film ZKD: ob 9.30 in 11. v Matici: «Svica — raj Evrope».

Sportne prireditve: Ob 10.30 hazenska tekma Ilirija — Primorje na igrišču Atene.

Ob 11.30 štafeta za Schwabov pokal. Ob 14.30 Primorje — Slovan, ob 16. Ilirija — Hermes.

DEZURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Bahovec, Kongresni trg: Ustar, Sv. Petra cesta, Hočevar, Spodnja Siska.

Poštna tombola preložena.

Vsled nepričakovanih ovir je poštna tombola preložena na nedeljo dne 8. maja t. l. — Zato segaite pridno po tablicah, da jih ne zmanjka. Vsaka stane samo Din 2; prodajajo jih vsi pismonoše in po trafikah. — Odbor.

TAVANNES WATCH & CYMA
svjetsko poznati
švicarski precizni satovi

Kralj sarajevskih apašev

Ivan Jerbič, 24letni trgovski potnik, ki je te dni sedel na zatozni klopi sarajevskega sodišča in odgovarjal za celo vrsto držnih vlovov in tatvin, res zasluži gornji naslov. Od leta 1924. do 1925. je namreč izvršil naslednje zločine:

Ludoviku Bartonu je ukradel nakit in dragocenosti v vrednosti 90.000 Din. Nato je v stanovanju Antona Pivčnika pobral dragotnine za 3000 Din. Kasiju Jeremiču je pobral razne predmete, vredne 10.000 Din. Pri vlovu v stanovanju Hugona Spitzerja je odnesel plen v vrednosti 5000 Din. Ze naslednji dan je pobral v stanovanju Pavla Marčeca različen nakit v vrednosti 10.000 Din. Obsežen plen je nato hnel v stanovanju Luna Musatića, kjer je pobral vrednosti za 50.000 Din.

V svoji izredno drzni podjetnosti ni prižanesel niti upravniku Narodnega gledališča, šaljivemu pisatelju Branislavu Nušiću. V njegovo stanovanje je vlomil ponoči 23. marca 1925. ter mu odnesel 15.000 Din govtovine, vrhu tega pa tudi dragoceno tabakero, ki jo je Nušić za 60letnico poklonil kralju Aleksanderu in se cenil na 65.000 Din. Skupno se plen apaša Ivica Jerbiča, ki je bil pravi strah vseh sarajevskih bogatašev, pa tudi manj premožnih meščanov, cenil na 300.000 Din.

Sarajevski senat je apaša Jerbiča obsodil na 7 let težke ječe. Večji del pokradenih dragocenosti je policija našla. Jerbič jih je večinoma razpetal v Rumi in je torej policija imela zanesljivo oporišče za izsledovanje. Jerbič, ki je drzne vloze izvrševal, kakor da bi hruške obiral, je obsodbo poslušal mrtvaško bled.

Gripe, prehlaje, revme
nas najbolj sigurno obvaruje
«BRAZAY»
francosko žganje.

zak. Dobiva se povsod. zašč.

Frank Heller: 7

Novi Napoleon

Roman.

»Francozil! Vaše stoletje suženjstva pod gozbezdavimi advokati, političnimi šarlatani, republikanskimi mazači in monarhističnimi pustolovci — to vaše poniževalno suženjstvo se bliža koncu. Kaj je potrebno državi? Glava, roka in meč. Država potrebuje roko z mečem, ki bi prisilila vaše notranje in zunanje tlačitelje, da umolknejo, in glavo, ki bi vas s pomočjo roke privedla na pot, katero ste zapustili pred sto leti — na pot poštenja, na pot zmage, na Napoleondovo pot. Moji orli nestrpnost čakajo, kdaj bodo poklicani. Zopet poletite po svoji stari poti od zvonika do zvonika, dokler ne dosežete Notre Dame!

Napoleon.

Da, tako je bilo napisano na letakih! Včeraj sem videl, kako zre močič s Korzike v «Eclairer de Nice» na ogromno steklenico; danes je pošiljal potom časti vrednega lista «Le Muremure de Marseille» v svet proklamacije. Je - li med obema Korzičanoma kaka zveza? Začel sem napeto razmiš-

ljati o tem, zakaj opazil sem tretjo notico, ki je morala biti v zvezi z isto senco. Pisana je bila v običajni semitski francoščini teža lista:

»Ah, kako krasna dama!« je šepetal včeraj jutraj kmalu po prihodu Modrega vlaka v Pariz neki gospod na la Cannebiere. Ni se motil. Ta dama v temnorjavi baržunasti obleki, rjavem klobučku in pajčolanu je bila res očarljiva. Bila je očarljiva... in sama... Morda so nastale težave in bridkosti v zakonu, sklenjenem na tako dobrih nadah? Tega ne moremo verjeti. Monsieur D. l. t... mora sicer voditi veliko trgovino, saj je lastnik trvdke, ki ima v zalogi mnogo najfinjšega šampanjca, toda kdo bi verjel, da bo to porušilo rodbinsko harmonijo in prisililo madame D. l. t... na odpotuje — sama? Tega nikakor ne moremo verjeti.

Človeku, ki se je že dva dni uril v čitanju tega ljubkega marseillskega lističa, ni delal ta rebus večjih preglavic, kakor vsak križanka v običajnih novinah. Ako se imenuje lastnik slovite marke konjaka D. l. t... ali v nese-mitski francoščini Delatour, ne more biti konjak nič drugega, nego Napoleonov konjak. Napoleon! Koliko napoleonskih notic sem videl v dveh dneh?

raziti o mojem delovanju na tem planu, bi pač lahko sklepali, da so me silili v to važni razlogi.

Tudi tej trditvi nisem ugovarjal. A zdaj sledi menda poziv na dvoboju?

— Saj se ne motim, ako domnevam, da mi je čast govoriti z gospodom Richardom Hegelom?

Četrtrič sem prikimal njegovim besedam. Je-li bila dama v baržunasti obleki njegov sekundant? Mar so bile ženske že kdaj sekundanti pri dvoboju?

— In potujete na Korziko, kaj ne? Začuden sem ga pogledal. Kam meri?

— Potujem na Korziko. Kako...

— Me more to zanimati? Zato, ker potujem tudi jaz na Korziko.

— Še vedno vas ne razumem.

— Toda to še ni vse, da potujeva oba na Korziko, — je nadaljeval gospod Quilinchini, tudi modame potuje.

V zadregi sem se poklonil. — Ah, tudi modame potuje —

— Da, z letalom. kakor vi in jaz, kajti parniki stakajo. Toda družba noče poslati hidroplana, ako se večina potnikov ne odloči za polet. Izraz hidroplan na ni povsem točen. Dotično le-

talo je namreč dvoživka, ki se lahko spusti na suho in na vodo.

Slednič sem razumel.

— Ah, torej prihajate iz pisarne letalske družbe! Tam so vam povedali moje ime!

Dama v rjavi baržunasti obleki je naju prekinila. Skozi pajčolan sem videl njene črne oči, ki so se svetile od nestrpnosti. Njene rdeče ustnice so sprekovorile osorno:

— Gospod, stvar je skratka ta, da moram odpotovati na Korziko in ta-le gospod tudi. Ako se nana pridružite, poletimo že jutri. Ste mož? Storitote to? Sem - li mož?

— Toda madame, saj je moja iskrena želja rešiti se čim prej tega brloga. Ze tri dni čepim tu...

Dalje nisem mogel govoriti. Dama v rjavi baržunasti obleki — bila je zares zelo elegantna — je opazila zakotni listič, ki je ležal razprostrt kraj mojega svetlozelenega instaut supreme. Obrnila se je k meni in me srdito pogledala:

— Take liste čitate? Fej, umazana cunj! Capini lahko čitajo kaj takega, toda gentleman?

Bila je res ljubka in odkritosrčna. Najprej je dvomila, sem-li mož, a potem da-li sem gentleman!

Do 3000 dijakov in dijakini

Ljubljanskih srednjih šol, učiteljskih in meščanskih šol bo sodelovalo pri veliki javni telovadbi, ki se bo vršila v nedeljo 8. maja ob 3. pop. na letnem telovadšču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju. To bo doslej največja prireditev ljubljanskega dijaštva in prepričani smo, da bo njen uspeh vsestransko zadovoljil pred vsem dijaštvo samo, prireditelje in vodje javne telovadbe — nad vse po- žrtvovalne srednješolske telovadne učitelje, starše našega dijaštva in vso javnost.

Pokroviteljstvo javnega telovadnega nastopa ljubljanskega dijaštva je prevzel na prošnjo društva telovadnih učiteljev za Slovenijo bivši minister prosvete in sedanjí ministrski predsednik g. Velja Vukičević, a prosvetni inšpektor za ljubljansko oblast je raznosil vsem ravnateljstvom zgoraj imenovanih šol okrožnico, da naj podpirajo hvalje- vredno prizadevanje prirediteljev.

Vse priprave za javno telovadbo so v polnem teku in dijaštvo se pripravlja z vso vneto za svoj telovadni praznik. Sestavljen je spored, ki obsega — jako bogat in pester sledeče točke:

1. Proste vaje dijakov nižjega od- delka.
2. Proste vaje dijakini nižjega od- delka.
3. Orodna telovadba in igre vseh di- jakov.
4. Štafetni tek dijakov.
5. Proste vaje dijakini višjega od- delka.
6. Lepodržne vaje dijakini.
7. Orodna telovadba in igre dijakini.
8. Proste vaje dijakov višjega od- delka.

Pri skušnjah in pri javnem nastopu bo sodelovala vojaška godba Dravske divizijske oblasti pod osebnim vodstvom gosp. dr. Cerina. — Cene pro- storum so sledeče: Sedeži I. vrste po 15 Din, sedeži II. vrste po 10 Din, stoj- nišča po 5 Din.

Predprodaja vstopnic vrše dijaki in dijakine in Matična knjižarna na Kon- gresnem trgu. Prosimo starše našega di- jaštva in vso javnost, da si preskrbe vstopnice priložni že v predprodaji. Na prireditvi priložni tudi dosti staršev, ki stanujejo zunaj Ljubljane.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča

Drama.
Začetek ob 20. uri zvečer.
Sobota, 30. ob 20. uri: »Periferija« ab C. Ku- poni.
Nedelja, 1. maja: ob 20. uri: »Logarjeva Kri- stica«. Kuponi. Navadne operne cene.

Opera.
Začetek ob pol 20. uri zvečer.
Sobota, 30.: »Eros in Psyche«. Red A.
Nedelja, 1. maja ob pol 20.: »Grafica Ma- rita«. Gostuje g. Vladi Skrbinek. Izven.

Gledališki pregled

V Parizu se odprli pod vodstvom Firmin Gémiera 15. maja internacionalni gledališki kongres in razstava gledališko-zgodovinskih in problematičnih zanimivosti, kakor inse- nacija, kostum, luč in dr. Na konferencah se bo med drugim razpravljalo tudi o za- štiti pravice režiserja do njegove uprizo- rnitve.

V pariškem Palace-Theatru uprizarjajo re- vijio »Zenske v sportu«, kjer nastopi slav- ni Charpentier, ki poje, pleše in se končno tudi dvojebojuje. Zenskem svetu silno ugaja njegov glas, charme in ples, prebota pri- mo more, da se mora končno pustiti Charpen- tier premagati od bokserja Jacquesa Wal- kerja.

V Stockholmu podpisujejo prispevke za ogromen kip A. Strindberga, ki ga bo izle- kal K. Eldy.

V Nizzi je mestni vojni guverner general Timan, ki je izvrsten pianist, priredil javen koncert v prid invalidom. Po koncertu mu je zastopnik invalidov podal svoj rdečin na- geljev, kar je občinstvo frenetično odobra- valo.

Toscanini, dirigent milanske Scale, bo do- bil za 40 koncertov newyorškega Filhar- moničnega orkestra 60 tisoč dolarjev, honorar, ki ga doslej še ni dobi noben dirigent na svetu.

V Berlinu je v Filharmoniji priredila zna- na česka pevka E. Destinova skupno s to- norjem Jádovkerjem koncert. Casopise pravi, da naj se ob tej priliki pozabi na protinemsko propagando Destinove med vo- jno in hvali njen oslabele, a še vendar lepi glas.

V Bayreuthu je hotelo dramsko gledali- šče igrati znano letošajo priljubljenost »Vrt Eden«. Toda mestni očetje so igro prepo- vedali, češ da je nemoralna. Dunoviti gle- dalaški ravnatelj je nato igral Kotzebuevo igro »Nemški malomeščanec«.

V Wiesbadnu so imeli na državnem gle- dališču premiero »Hudič in praznina«, ki jo je spisal dunoviti Philippi, ki je dušni pastir v kaznišnici v Diezu. Igra živo osvet- ljuje dušo kaznjencev in se ostro obrača proti pomanjkljivosti in ničevosti slepih pa- ragrafov.

V Leningradu so doživeli zopet senzacio- nalno teatersko novotarijo. Igor Terentjev, ravnatelj »resnega teatra«, je nanovo upri- zoril Gogoljevega »Revizorja«. Gogoljev tekst, ki spada med največje umetnine ko- medijske literature vseh časov, je neokusno popačil, črtal in razširil po svoji volji in okusu novejšega časa. Tudi inscenacijo in režijo je vodil tako, da si ljudje niso bili na jasem, kaj pravzaprav gledajo. Tako n. pr. govori Hlestjakov vedno iz za stene. Dobri- snega in Bovicinskega igrata ženski, kar naj naznačuje njihovo kipepatost. (Kakor da bi med moškimi ne bilo klepetu!) Poglavar govori rusko in ukrajinsko, Deržimoroda pa je Armenec. Ostali govorijo rusko, ukrajins- ko, vmes pa tudi nemško in francosko. Po odru letajo podgane in tako dalje. Lenin- gradska prasa se opravičeno zgraža: »Kaj je bilo po Meyerholdovi blamaži še tega tre- ba in komu? Zakaj vse to?«

V Pragi bo maja meseca gostovala ita- lijanska stagione pod maestrom Tangom. Peli bodo opere: »Brivce seviljske«, »Rigoletto« in »Trubadurja«.

V Pragi poje začetkom maja Cavadarossi- ja v »Tosci« naš rojak M. Adrian, ki žanje v Pragi velike uspehe.

Za sanacijo dunajske »Volkspresses« se za- nima knežja hiša Dessau. Prodati hoče 6 ti- soč jutrov gozdov in z denarjem pomagati operi. Znano je, da je mladi dessauski voj- voda velik gledališki intuizist in govore, da bo v ugodnem slučaju sam prevzel ravnatel- stvo opere.

Na Dunaju bodo 7. maja igrali »Ugrablje- ne Sabince«. V vseh moških vlogah bodo nastopili sami dunajski gledališki ravnatelji, kakor H. Thimig (Striese), Jarno, Herterich, Marischka in drugi. Sokolske slugo bo baje igral M. Reinhardt.

M. Battistini, slavni italijanski pevec, ki je letos dopolnil 70. leto, se je odličil, da pre- živi stara leta v samostanu. 2. maja se po- slovi od publike z zadnjim svojim kon- certom v Stutgartu, nakar gre v samostan.

Novo Kalmanovo opereto »Vojvodinja iz Chicaga« bodo novembra igrali na Dunaju v »Th. a. d. Wiene«.

Proces proti Nelly Grosavescu, soprog in morilki slavnega tenorja, se začne maja me-

seca na Dunaju. Nesrečna žena se nahaja se- sedaj še na opazovalnici.

V Zagrebu je bila 26. aprila. druga pro- dukcija gojenec dr. glablene akademije. Zagrebške novitete so bali: »Urnac« (Ca- sala), »Skatija za igrače« (Debussy), »Ba- chanal« (Glazunov). Poljaka Kiedrzynskega komedija »Igranka ljubezni«, na Tuškan- cu pa Benatzkijeva opereta »Adieu Mimil« Begovičeva »Pustolovščina pred vratci«, ki je imela v Zagrebu, Pragi in Brnu velik uspeh in ki jo uprizori tudi newyorški The- atre Guild, je izšla v nemški prestavi, isto- tako tudi njegov »Božji človek« (»Legende aus der Haidukzeit«).

V Osijeku igrajo komedijo »Seigneur Po- lichimelle« (Zamacois), na kar bo dramski ensembel gostoval ves maj v Vel. Bečkereku. Poslovilna predstava osijske opere je bi- la zadnjega aprila »Ples v srečec«. Ta ža- lostni simbolični konec osijske opere spremlja odločitev osijskih Nemcev, da po- kičejo za prihodnje predstave iz Čehoslova- ške nemške operetne družine na gostovanje.

Tudi v Beogradu so bili berlinski igralci silno navdušeno sprejeti in je bil njihov pr- vi večer takoj razprodan. Nehote se pri tem spomnimo na gostovanje ljubljanske drame pred dvema letoma (!).

V Splitu gostujejo Zagrebčani Hafner- Gjermanović, Raič in Grković v Gerdaljevi »Ljubezni«.

Beogradska novitela je Wildejeva komedi- ja »Bunbury«.

V Mariboru slavi maja meseca 25letnico kapelnik Andro Mitovič.

V Ztuzju je Kat. izobr. društvo igralo »Pasijon« pri šestih razprodanih hišah. Le- tošnje premiere v Ptuju bodo še: »Namišlje- ni bolniki, Cerkvenikovo« Očiščenec in »Kralj Oidip«, ki ga namerava ravnatelj Bratina uprizoriti na igru pred gledališčem. S tem bi imel Ptuj letos 15 premier, kar znači velik uspeh.

V Celju bodo igrali 10. maja F. Gradišni- kovo dramo »Norec«.

Ljubljanska drama je Leskovčeva igro »Ne- čez most« (»Dva bregova«) preložila na pri- hodnjo sezono. Kot zadnja novitela se pri- pravljaja Shakespearjeva komedija »Mnogo hrupa za nič« v prevodu O. Zupančiča in v režiji O. Šesta.

Fr. L.

Shakespeare v slovenščini

Slovensko prevodno slovostvo je zelo ne- sistematično. Naši prevodi so nastali slučaj- no, kakor je nanesla ta ali ona prilika — pač radi tega, ker so bili izbrani Slove- nici v starejši generaciji popolnoma vešči nemščine, s pomočjo katere so zajemali iz svetovne književnosti zaklade tujeja duha. Šele v zadnjem področju desetletju so na- stale pri nas v tem oziru nekoliko bolj ure- jene razmere. Z dobrimi prevajalci smo do- bili tudi selekcijo v prevodništvu. Bili bi jo potrebovali že davno.

Tiskovna zadruga v Ljubljani, ki je lani obhajala desetletnico svojega obstoja, se je pred kratkim odločila za važen čin v zgo- dovini naše prevodne literature: sklenila je izdati večje število Shakespearovih del v prevodu največjega našega živečega pesni- ka Otona Zupančiča. Shakespear je vsaj po svojih glavnih tragedijah, komedijah in dra- mnan znan literarnemu in gledališkemu svetu; zato ne dvomimo, da bo naša javnost inicijativo Tiskovne zadruge pozdravila z največjim zadoščenjem ter segla po Zupa- nčičevih prevodih z veseljem in vsestranskim pridom.

V zadnjih letih so izšli pri imenovanem založništvu štirje prevodi največjega dra- matika vseh časov: Sea kresne noči, Mac- beth, Othello, Kar hoteta. To so štirje biseri našega prevodnega slovostva, enako važni za tistega, ki se zanima za Shakespearja in za tistega, ki se hoče poglobiti v skrivnostni razvoj in silo naše drage domače govorice.

Zupančičev Shakespear je tak, da bi pomenil kulturni dogodek tudi pri narodih, večjih od slovenskega, ki imajo v prevod- nem slovostvu priznane tradicije. Ker ima Tiskovna zadruga v programu deset Zupa- nčičevih prevodov, od katerih so nekateri že dovršeni, pa je potrebno neko minimalno število kupcev za to serijo knjig, ki bo ob- segala nastopna dela: Zimska pravljica, Hamlet, Komedija zmešnjav, Mnogo hrupa za nič, Tako jo je ukrotil, Kakor vam drago, Richard III., Romeo in Julija, Vihar, Anto- nij in Kleopatra.

Založništvo bo v kratkem razpisalo sub- skripcijo in že sedaj apelira na slovensko kulturno javnost, da jo pri tem stremljenju podpre, kajti usoda slovenske knjige ne za- visi od založništva, marveč od konsumenta. Knjige se ne bodo plačevale naprej, temveč sproti; dosedanje izdaje Shakespearja pa dobe subskribenti po nižnji ceni.

Velike sokolske svečanosti.

Nedelja v mariborskem gledališču. V nedeljo zvečer ob 20. uri se uprizori vele- usopela opereta »Logarjeva Kristica« pri na- vadnih opernih cenah.

Povlecite trikot - svilo v pravo obliko - ne likajte!

Lux je za pranje trikot svile in vseh finih tkanin najpripravlnejše sredstvo. Mehkoči- steča Luxova pena Vaši svili ne škoduje, kakor ji ne škoduje čista voda. Treba Vam je svilo samo nekolikokrat izplahniti v Lux- ovi peni, katera svilo očisti tako temeljito, da je vsako svilj škodljivo ribanje nepo- trebno. Perite predmete trikot svile takoj v Luxu, ker stari znoj isto kvart in uničuje.

LUX

Perite svilene predmete tako-le:

Pripravite v vroči vodi dobro Luxovo peno. Prilivajte k tej hladno vodo, da po- stane mlačnopolta ter krožite nato v njej predmet, ki ga hočete očistiti. Ne ribajte nikdar! Potem izplahnite predmet v mlač- notopli vodi ter ga ne ožemajte, temveč iztisnite iz njega nalahko vodo. Povijte ga nato v čisto krpo in ko je že skoro suh, ovlecite ta predmet v pravo obliko ter ga zlikajte.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. V ne- deljo ob 3. popoldne se ponovi v ljubljans- ki drami veseloigra »Lumpacij vagabund« ali »Zanikrta detelja«. Predstava je po- nižjanih cenah. — V opernem gledališču pa nastopi zvečer gosp. Vladimir Skrbinek, bivši član Narodnega gledališča v Splitu. Igral bo ulogo kneza Populescu v »Grafici Marici«.

K jutrišnjemu gostovanju g. Vladi- mirja Skrbinskega v »Grafici Marici«. Ob pr- liki poslovnega večera v Splitu je »Ja- dranska pošta« pisala o g. Skrbinsku slede- če: Večeras se od našega Narodnog pošta- šta opraviča omlileni g. Vlado Skrbinek. Daje se francuska komedija »Rodjak iz Var- šave«. Gosp. Skrbinek ostavlja v splitski drami najljepše uspomene: glumio je v svim mogućim ulogama i uvijek izazivao opće simpatije naše publike, pak je prava šteta za Pozorište, da se je g. Skrbinek odločilo, da kod kojeg drugog pozorišta u državi traži bolju sreću. I naša opereta — barem smo je do sada imali — gubi u g. Skrbinsku nenadoknadivu silu, spremnu da s uspe- hom uskoči in svaku ulogu i da pobere pri- znanje i aplavz. Mi smo stalni, da če split- ska publika brojnim posjetom večeras izka- zati g. Skrbinsku svoje stare simpatije, a našem Vladi želimo puno sreće u daljnjoj pozorišnoj karijeri.

Balokovičeva nagrada v znesku 25.000 Din. Jugoslovnsko prosvetno kolo v New- yorku razpisuje nagrado v zgorajšnjem zne- sku za najboljšo koncertno skladbo za vijo- lino in orkester v 1.-4. stavkov, poslano in datirano s postnim žigom najkasneje do 15. novembra 1927. Kompozicija mora biti jugo- slovnskega nacionalnega značaja bodisi na temelju jugoslovnskih narodnih motivov, bodisi individualna svoboda, toda v nobe- nem slučaju ne sme biti internacionalnega eklektičnega značaja. Izvedba skladbe ne sme trajati manj kot 18 minut in ne dalje kot 23 minut. Tekmujejo skladatelji mora po- slati 1 orkestralno partituro, vijolični part in izvleček za gosli in klavir. Na premijeri in na svojih turnejah bo nagradeno skladbo igral Zlatko Baloković sam. Natančnejše in- formacije daje pisarna Glasbene Matice v Ljubljani.

V spomin stoletnice smrti Beethovna izvaja »Sloga« na svojem koncertu dne 2. maja v Ljubljani dve odlični Beethovnovi skladbi: Ciklus pesmi (Ljubici tam daleč) in zborovski skladbo »Tišina na morju in uspeha voznjak«. V ciklusu pesmi poje lju- bime svoj ljubici venec pesmi. Vsaka pesmi- ca zase je biser in vse skupaj tvorijo lepo zaokroženo celoto. Vse opeva njegovo sre- de, gleda veselje pomladi. Vse misli se osred- točujejo v kraju, kjer sameva njegova lju- bica, le on sam njen dragi ne more k nji. — Stvar je polna najpriširnejših instrumen- tnih glasbenih zamislov, polna veselja, hrepenenja in tuge.

Spored slavnostnega večera Akademije znanosti in umetnosti in Narodne galerije, ki se bo vršil v ponedeljek dne 9. maja le- ta 1927 ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Uniona v Ljubljani. I. Slavnostni govor. G. dr. Dragotin Lončar, član Znanstvenega društva za humanistične vede. II. Jurij Mi- hevc: Uvertura »Planetic«. Dirigent g. Emil Adamič. L. M. Škerjanc: Odlomki iz Zlahtne- ga meščana. L. M. Škerjanc: Uvertura »Mlada Breclja«. I. izvajanje. Dirigent g. L. M. Škerjanc. Izjava Orkestralno društvo Glasbene Matice. III. Ivan Cankar: (Odl- omek iz »Ninec«. Recitira g. Ivan Levar. IV. Oskar Dev: Snegulčica (Oton Zupančič). L. M. Škerjanc: Primula veris (Lenau-P. Kar- lin). Anton Lajovic: O, da deklji je... (Burns-Zupančič). Poje ga. Pavla Lovšetova — na klavirju spremlja g. A. Balatka. V. L. M. Škerjanc: Večerna impresija (Igo Gru- den). Emil Adamič: Noč je tožna kakor mo- ji sni... (Bunin-Petruska). Josip Pavlič: Priplula je pomlad (S. Gregorčič). Poje g. Julij Betetto, pri klavirju g. A. Balatka. VI. Oton Zupančič: Duma. Recitira g. Ivan Le-

Sokol

Velike sokolske svečanosti

Pokrajinski zlet in otvoritev sokolskega Tabora v Ljubljani v dne 27., 28. in 29. jun- ja t. l. bo največja in največja letoš- nja prireditev v Jugoslaviji.

Neumorni zletni odbor in njega odsek, ki so pritegnili v svoj delokrog mnogo odli- nih sodelavcev - sokolskih strokovnjakov, organizatorjev in umetnikov, že več mesecev skrbno pripravljajo in zamišljajo slavno pri- meren, obširen in originalen vsopred.

Krona prireditve bo otvoritev Sokolske- ga Tabora, tega vira sokolske sile, — jugo- slovnskega Tyrševega doma z mogočno sceno, ki jo pripravlja br. prof. O. Šest. — V sokolskih krogih naše in drugih slovan- skih držav vlada za zlet izredno zanimanje. Pripravljajo se v velikem številu gostje iz Čehoslovaške, Poljske i. dr. — Telovadnice delajo s podvojenimi silami. Pokažejo naj- kaj zmore sokolska volja! Zdravo!

— Sokol I. naznanja svojemu članstvu, da je sestra Kristina Burja, poštna uradnica, v četrtki ob 20. nenadoma umrla. Pogreb se vrši danes popoldne ob 15.30 z Grajske pla- note. Bratje in sestre, dolžnost naša je, da našo sestro spremimo na zadnji poti. Zbi- rališče na Grajski planoti. Zdravo!

— Uredništvo »Soko Dušana Silnoga« glasila beogradske sokolske župe sta preve- la letos marljiva sokolska delavca — še iz- pred vojne dobe v Srbiji — brata dr. V. Kujundžić, zdravnik, in dr. Mih. Gradojevič, docent beogr. univerze. Že iz prvih le- tošnjih števk je posneti, da se oba imeno- vana brata trudita dvigniti list, ki izhaja mesečno, na dostojno višino. Nadamo se, da bosta v tem tudi uspela. — Pravkar izšla 4. številka zgornjega lista prinaša tole vse- bino: Dr. Mih. Gradojevič: Narasčaj sok. župe »Dusan Silni«. V tem članku vzpodbuja brat Gradojevič narasčaj beogr. župe k delu za narasčajski župni zlet, ki se bo vršil 23. in 24. maja v Beogradu. — V naslednjem članku govori brat Vojnović, župni nabesnik, o tehnični strani tega zleta. Vršile se bodo tudi tekme, in sicer v prostih vajah in vajah s kiji. — List ima še sledečo vseb- no: M. Gr.: O našim sokolskim sedminkam. — K.: Redovna godišnja skupština JSS. — Župski glasnik: Iz starejšinva župe. Slo- vensko Sokolstvo: 1. Čehoslovaško Sokol- stvo. 2. Lužičko Sokolstvo. — Letna naroč- nina lista znaša 36 Din, uprava je v: Kne- ginja Ljubice ul. 11.

— Sumadijska sokolska župa priredi od 11. do 13. junija svoj 11. župni zlet v Kra- gujevcu. Na zletu se bodo vršile tudi tekme članov in članic sokolskih društev iz pre- dvoljne Srbije.

Suhi bajer

Poteka trinajsto leto od hipa, ko je bilo pahnenih v strašno klavnico sve- totnje morije na milijone ljudi za to, da so zadovoljili krviželjnosti onih, ki so hoteli na truplih in kosteh milijonov pad- lih utrjevati narušene temelje svojih trhljih prestolov in s silo obdržati i ma- delje v suženjskih vezeh narode k svo- bodi in ujedinenju stremeče. Žrtve tega klanja narodov so bile milionske in med njimi v največji meri slovanske, ki so utrle pot s potoki prelite krvi k svo- bodi dotlej zasluženihi slovanskih na- rodov.

Hvaležnost, ki smo jo dolžni padlim borcem za osvobodjenje, zahteva vid- nega znaka, ki bo pričal poznim rado- vom, da smo mi, ki smo prvi začeli uživati sadove te borbe, pojmlili globo- čino in veličino doprinesehi žrtve. Posebno hvaležnost pa še dolgujemo onim brezšteviliim in brezimenim tihim junakom, ki so ponosno dvignjenih čel in s pogledi, polnimi preziranja smrti, hiteli zavestno pod svinčenke črnožol- tih cesarskih pandurjev in ki so za ce- no svojih življenj dokazali, da so bili v našem narodu tudi v urah obupa in najtežjih prikuženih močje, ki so slepo verovali v izvrševne velike pravice po- nižanih in razžaljenih.

Zato si je poseben odbor nadel na- logo postaviti tem našim herojem-muč- nikom dostojen spomenik na mestu, kjer so s svojo krvjo potrdili veliko vero in upanje, da bo za ceno njihovih žrtve morala prej ali slej razpasti i krvosledna habsburška hidra. Da pa bo zamogel to zamisel primerno izvršiti, se obrača s tem na vso jugoslovnsko javnost globoko uverjen, da bo prežeta patriotizma in ljubezni do najboljših svojih padlih sinov zbrala toliko mate- rialnih in finančnih sredstev, da bo omogočena postavitev spomenika

Žrtvam na Suhem bajerju,

ki bodi skromen izraz zahvalnosti na- roda, čigar svoboda je vznikla iz pre- lite krvi onih, ki so hoteli nepokolebljivo proti velikemu cilju v času, ko je le- žalo nad našo zemljo mlađuše, sa- moponižanje, robstvo in klečeplastvo.

Jugoslaveni! Pokažimo svetu, da smo bili vredni predragocenih žrtve padlih za naše osvobodjenje in postavi- mo na Kalvariji naših najboljših spome- nik, ki bo viden dokument pijetete in večnega spomina na one, ki so umirali za to, da bo nam in naši deci dobro v oni Jugoslaviji, katero so le-ti gledali v viziji smrtne ure.

Pred kratkim se je konstituiral od- bor društva za postavitev spomenika žrtvam, ustrelenim na Suhem bajerju. Izvoljeni so bili: predsednik g. Drago Kalin; tajnik g. Fran Murovec; blagaj- nik g. prof. F. Sič; odborniki: župnik g. Janko Barle, g. Peter Šterk, ga. Ma- ša Gromova i zastopnik mestne občine ljubljanske.

Odbor ima nalogo skrbeti za ohrani- tve grobov, postavitev spomenika ter ustanovitev fonda za podporo sirotam usmrčenih ter političnih preganjencev.

V kratkem prične društvo z akcijo nabiranja. Naj ne bo Slovence, ki bi od- rekli podporo. Dobrodošel bo vsak dinar.

Pension Royal - Abbazia

GRADO pri Trstu 1032

Prvorazredna hiša, ležeča pri morju, z vsemi udobnostmi. Izvrstna dunaj- ka kuhinja. Zmerne cene. Prospekti.

Lastnik: Ljubljancan Benedetič

Teden svečanosti na Dunaju

Med vsemi nekdanjimi blestnimi prestoli- cami je nedvomno avstrijsko cesarsko me- sto Dunaj vsled neugodnega izida svetovne vojne največ izgublilo. Milijonsko mesto so preplavili tuji, ki so z zdravu valuto bo- gate zbirke umetnin in drugih znamenitosti naravnost oronali. Ko je doba inflacije mi- nula, so izginili tudi tuji. Nekdanj živahno mesto je v tej dobi nudilo prav mrtvo lice. S pametno politiko in jekleno voljo na je dunajska mestna uprava tekom zadnjih let premostila vse težkote in danes vživa Du- naj zopet svoj stari sloves, ki bi bil kot nekdaj popoln, če bi na dunajskem dvoru še danes sedel kak cesar ali vsaj kralj. Toda Dunajčani ga prav nič ne pogrešajo.

Dandane zavzema Dunaj v mednarod- nem gospodarskem življenju zopet svojo staro važno postojanko. Bogata zgodovina mesta, njegove historične zanimivosti pa tudi njegove povojne pridobitve imajo dan- danes še večjo privlačnost kot nekdaj. Du- naj je že od nekdaj črpal velik del svojih dohodkov iz tujeskega prometa. Zato je raz- umljivo, da dunajska uprava tudi sedaj z vsemi sredstvi pospešuje njega razvoj.

Intenzivni tujsko-prometni propagand- po posvečen mesec junij. V času od 5. do 19. junija se bodo na Dunaju vršile naj- različnejše prireditve, ki bodo nedvomno pritegnile mase tujega sveta.

Otvoritev svečanosti se bo vršila na dunajskem ro- tovžu Pri tej priliki bo sodelovalo 4 tisoč pevcev, rotovž pa bo bajno iluminiran. Du- najska gledališča pripravljajo za te dni slovesne predstave, tako da bodo imeli obiskovalci priliko seznaniti se s sodobnim razvojem dunajske umetnosti. V prostori- h dunajskega velešaleja se bodo v teh dneh vršile najrazličnejše razstave, namajajoče se pred vsem na Dunaj in njegovo življenje v preteklosti in sedanjosti. Zanimiva bo književna razstava ter razstava ruskega gledališča. Tudi dunajski upodabljači umetniki bodo ob tej priliki razstavili svo- ja najboljša dela.

Razumljivo je, da bodo te prireditve res- nega značaja spremljale tudi najrazličnejše veselice, pri katerih bo imel tujec priliko do dobra spoznati dunajsko življenje in znani dunajski humor. Tudi na sportnem po- lju se obetajo najzanimivejše prireditve. Napovedanih je cela vrsta mednarodnih tekem v nogometu, hazen, i kolesarskem i avtomobilskem sportu itd. Veliko zani- manje v mednarodnem svetu vzbujajo že dandane napovedane konjske dirke, pri kate- rih bodo nastopili najboljši svetovni dir- kači.

Obisk Dunaja je ob tej priliki zelo pri- poročljiv. Udeleženci bodo imeli na podlagi posebnih legitimacij, ki se dobe pri »Put- nikih«, pravico do polovične vožnje na vseh jugoslovnskih in avstrijskih železnicah ter prosto vožnjo na dunajski cestni železnici, kakor tudi vstop na vse prireditve. Kakor zmerom, priredi jugoslovnski avtoklub ob tej priliki skupen izlet na Dunaj.

Dnevne vesti.

— Ljubljani, dne 30. aprila 1927.

— **Zastopniki prosvetnega ministrstva pri maturi na srednjih šolah.** Finančni minister je kot namestnik prosvetnega ministra določil za zastopnike pri maturi na srednjih šolah vpokojenega prosvetnega inspektora g. Josipa Westra na državni gimnaziji v Kočevju, vpokojenega vseučiliškega profesorja dr. Avgusta Musiča na državni gimnaziji v Novem mestu, vseučiliškega profesorja v Ljubljani dr. Nikola Radoičiča na državni gimnaziji v Celju, vseučiliškega profesorja v Ljubljani dr. Frana Kidriča na mestni ženski gimnaziji v Ljubljani, gimnazijskega ravnatelja Frana Novaka na Škofjivih zavodih v St. Vidu, prosvetnega inspektora v Ljubljani dr. Cepudra na privatni franciškanski gimnaziji v Kamniku.

— **Takse za privatne zrelostne izpite.** Prosvetno ministrstvo je določilo za privatne zrelostne izpite sledeče takse: za štiri pismene izpite po 100 Din, za 6 ustmenih izpitov po 60 Din, predsedniku in podpredsedniku za vse ustmene izpite po 100 Din, za predhodno sejo za 8 članov po 50 Din, ravnatelju 50, zastopnikom prosvetnega ministra po 60 Din, skupaj 1470 Din. Od tega honorarja dobe zastopniki prosvetnega ministra pri vsakem ustmenem izpitu po 25 Din, podpredsednik pri vsakem pismenem izpitu 25 Din, štiri predmetni učitelji po 50 Din, za 6 ustmenih izpitov izpraševalcem po 60 Din, zastopnik prosvetnega ministra kot predsednik za vse ustmene izpite 100 Din, podpredsednik za vse ustmene izpite 100 Din, za predhodno sejo zastopnik prosvetnega ministra kot predsednik 50, ravnatelj 50 Din.

— **Nov učni načrt za realne gimnazije.** V prosvetnem ministrstvu se je ustanovila komisija, ki bo izdelala nov učni program za realne gimnazije po načrtu, ki je bil odobren na konferenci prosvetnih delavcev. V komisiji so sami profesorji in sicer za vsak promet dva. Komisija posluša že več dni.

— **Dijaške ekurzije.** Oddelek za srednje šole v prosvetnem ministrstvu je razdelil kredit, določen za podporo srednjim šolam v svrhu dijaških ekurzij. Podpora so dobile skoraj vse šole, ki so se doslej prijavile in sicer po 2000 do 3000 Din.

— **Podpora zdravstvenim združenjem.** Ministrstvo narodnega zdravja je odobrilo 300.000 Din kot podporo Savezu zdravstvenih združenj. Ta denar bo savez razdelil med poedine zdruge.

— **Podpora kopališčem.** Ministrstvo narodnega zdravja bo v kratkem podelilo večjo podporo vsem pasivnim kopališčem, ki se vzdržujejo iz lastnih sredstev. V to svrhu je določen kredit v znesku 2 milijona dinarjev.

— **Za mrtve proglašeni.** Deželno sodišče v Ljubljani je uvedlo postopanje, da se proglase za mrtve sledeči pogrešanci: Ivan Noč, posestnik pri Sv. Križu, Fran Urbič, posestnik v Lipenju, Valentin Novak, posestnik v Mali Ligojci, Jernej Zavrl, posestnik sin v Lahovčah, Ivan Murnik, kolarški pomočnik v Srednji vasi, Rupert Močnik, kočar na Jezerskem, Josip Zumer, posestnik v Polju, Jakob Zrimšek, posestnik v Bizoviku, Ivan Bohinec, mizar in posestnik v Česnjevkah, Fran Somrak, posestnik v Mostah pri Ljubljani, Simon Sever, posestnik na Črnučah, Ivan Jesenovec, posestnik sin na Vrhniki in Matija Sušnik, posestnik na Jami. Vsi razen Ivana Murnika so odšli začetkom svetovne vojne na bojišče in se niso vrnil.

— **Izpit za sodnika** je včeraj s prav dobrim uspehom položil pri višem deželnem sodišču v Ljubljani g. dr. Albin Juhart, pravni praktikant pri okrožnem sodišču v Celju. — Nadalje je napravil izpit g. Filimonov, avskultant pri okrožnem sodišču v Mariboru. Novima sodnikoma iskreno čestitamo!

— **Smrt priljubljene učiteljice.** Včeraj ob pol 2. zarana je v Braslovčah nenadno preminila gđc. Anica Medvedova, nekdanja tamošnjega dekana, nameščena kot učiteljica v St. Andražu pri Velemu. Bolehala je zadnje dni na angini in si je po nesrečnem naključju zastrupila kri. Njeno nenadno smrt obžaluje vsa Savinjska dolina, ki je splošno poznala živahno in nadvse priropno učiteljico Anico. Pogreb se vrši jutri 1. maja ob 15. v Braslovčah. Bodi pokojnici ohranjen blag spomin, preostalih naše sožalje!

— **Dražba lava.** 18. maja t. l. s pričetkom ob 10. uri se potom javne dražbe odda v zakup pri sreskem poglavarju v Brežicah lovniške občine Globoko za dobo treh let. Lpomislanjamo, da v tej občini zalec ni lovski divjačina in ga mora zakupnik iztrebiti. Drugi dražbeni pogoji so strankam na vpogled pri imenovanem sreskem poglavarju.

— **Gostilničarska razstava v Gradcu.** Na mnogostoransko željo se je Zveza gostilničarskih združenj v Ljubljani oddala posetiti gostilničarsko razstavo v Gradcu dne 5. maja, t. j. v četrtek, tako, da se odprelo udeležniki isti dan ob 12. uri z brzovlakom iz Ljubljane in dospelo že okrog 5. ure v Gradec. Udeležniki postaj, kjer se brzovlak ne ustavi, naj se odpeljejo z osebnim vlakom tako, da bi se vsi v Zidanem mostu sestali. Preskrbi naj si vsakdo pomni list, legitimacijo pri naši Zvezi ali Putniku v Ljubljani in vizum pri avstrijskem konzulatu. Karto dobi pri kolodvor. Blagajni, v slučaju, da dospe dovoljenje — po nižani ceni.

— **Zavarujte se proti požarom!** Ljubljanski občinski odbor Rdečega križa dobiva v zadnjem času številne prošnje raznih pogorelcev za podpore. Vse prošnje se pa seveda rešujejo negativno pred vsem za to, ker organizacija Rdečega križa ni poklicana dati podpore pogorelcem in ker v to svrhu tudi nima na razpolago nikakih sredstev. Podpora Rdečega križa so deležni le

oni, ki so vsled elementarnih katastrof ali pa epidemičnih boleznih trpeli škodo. Škoda, nastala vsled požara, se pa da odvrniti, ker lahko vsakdo svoje imetje zavaruje proti požaru. Zavarovalne pristojbine so primeroma tako neznatne, da je zadevno vsak izgovor odveč. Zavarujte tedaj pravočasno svoje imetje. Od organizacije Rdečega križa pa naj pogorelci ne pričakujejo nikake podpore.

— **Legitimacije za razne veleselje, razstave itd.,** kakor tudi vozni listi se dobe pri oficijelni potovalni pisarni »Tourist Office« v Ljubljani, Dunajska cesta 1b.

— **Slov. planinsko društvo** naznanja, da ukinjenje voznih olajšav s strani železniskega ministrstva ne velja za člane SPD. Ti uživajo za leto 1927. ugodnost trikratne polovične vožnje po državnih železnicah na podlagi posebnih potrdil, ki se dobe v društveni pisarni.

— **Ljubljanski občinski odbor Rdečega križa** opozarja, da je ukinil oskrbo brezplačnih transportov gradbenega materiala za poplavlence.

— **Pri utrjenosti, razdražljivosti, tesnobi v srcu,** pomanjkanju spanja, težavah srca, pritiskanju na prsi poživlja prirodna grenčica »Franz - Josef« obtok krvi v spodnjem delu telesa prav uspešno in s tem miri valovanje krvi. Profesorji za bolezni prebavil izjavljajo, da se voda »Franz - Josef« pri pojavih, izvirajočih iz samozastupljenja želodčnega črevesa obnaša kot izborna čistilo.

— **V Hercegovini jedo travo.** Na seji občinske skupščine v Mostarju je predsednik občinskega odbora dr. Bariša stavljal zahtevo, da se Hercegovini, težko prizadeti po potresu in vremenskih neizodah pomore s tem, da se sadilcem tobaka dovoli, da posadijo vsaj toliko strokov kakor lani. V Hercegovini je namreč lani bilo dovoljenih 130 milijonov tobaka strokov, letos pa je nasad reduciran na 80 milijonov. Namestnik velikega župana je nato izjavil, da bo občinska uprava zahtevala najenergičnejše od vseh pristojnih činiteljev, da se hercegovskemu prebivalstvu, ki strašno trpi radi elementarnih neizod, pomore vsaj z dovoljivo sajenja tobaka v večji ali vsaj isti meri kakor lani. Poslanec, ki so nato govorili v debati, so navedli strašne podatke o trpljenju in pomanjkanju hercegovskega ljudstva. Razodeli so, da ljudje v mnogih vaseh ljubeškega in mostarskega sreza že dva meseca jedo samo travo. Vsa skupščina se je zgražala. Namestnik velikega župana se je branil, da ni prijavil teh strašnih dejstev gladovanja in vživanja trave. Predsednik občinskega odbora pa ga je zavrnil, da do prijav ni prišlo radi birokratizma vseh uradov v mostarski oblasti.

— **Pri nakupu testenin** zahtevajte vedno in povsod »Pekatele«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse.

— **Opozarjamo na današnji oglas** tvrdke Brata Eberl nasl. Martinc - Černe & Ko., d. z. o. z.

»ITO« zobna pasta najboljša.

Iz Ljubljane

— **Iz Pozdravljeni, gostje iz Nemčije!** Danes popoldne prispe v Ljubljano karavana 100 avtomobilov in 20 motociklov s 400 izletniki iz Nemčije. Gostje prispejo po Tržaški cesti in potujejo skozi Ljubljano na Bled. Prirščno jih pozdravljamo z željo, da nabero v naši državi obilo lepih spominov, ki jih bodo v bodoče podvzivali k rednim izletom v naše kraje!

— **Iz Predavanje dr. Kugyja.** Tudi drugo predavanje alpinista dr. Kugyja v veliki dvorani Uniona so turisti in prijatelji narave posetili v lepem številu. Navzoči so bili mnogi predstavniki oblasti in kulturnih korporacij, tako veliki župan dr. Vodopivec, škof dr. Anton B. Jeglič, magistratni ravnatelj dr. Milutin Zarnik, rektor univerze dr. Fran Lukman, predsednik višjega deželnega sodišča dr. Janko Babnik ter dvorna dama ga. Franja Tavčarjeva in mnogi drugi odličniki. Predsednik SPD dr. Fran Tominec je otvoril predavanje s topilnim pozdravom predavatelja. Dr. Kugy je v svojem nam dveh uri trajajočem predavanju podal pregledno sliko veličastnega kraljestva Alp in v markantnih črtah karakteriziral naše tipe, tako vodnika Andreja Komnaca, ki je bil uren kakor verveča, dalje strastnega divjelega lovca Matijo Kravanco, ki je predsedel 9 let v koprski ječi radi ponarejanja bankovcev, in končno tilnega Pečarja iz Kranjske gore. S skiptičnimi slikami je predavatelj predočeval navzočim veličastno lepoto naših velikov Triglav, Jalovca, Razora in drugih.

— **Iz Bivša telefonska centrala na ljubljanski glavni pošti** je vsa prenovljena od vrha do tal. Nahaja se v drugem nadstropju na vogalu Prešernove in Selenburgove ulice. Določena je za uradni lokal poštnemu upravitelju, ki bo že danes v njej uradoval. V dosedanjo uradno njegovo sobo (v pritličju) pride oddelek za sprejemanje priporočenih pism in za prodaja pismenih znamk. Ker se predali za pismenske pošiljke ne dajo prenesti iz sedanjege lokala, ki se bo začel prihodnji teden obnavljati, se bodo vsa pismenska pošta dostavljala na dom tudi tistim strankam, ki imajo na pošti svoj pismenki predal. Z delom se bo, kar se da, pospešilo, da bodo najemniki predalov čim prej mogli zopet sami dvigati dole pošiljke. Ko se bo obnovil zgoraj omejen lokal v pritličju v Prešernovi ulici, bo dana poštni upravi najlepša prilika, da se napravi tudi v Prešernovi ulici poštni nabiralnik, ki ga občinstvo, zlasti ono, ki se vozi s tramvajem, zelo pogreša. Upamo, da bo poštna uprava ugodila želji številnih ljubljanskih meščanov.

— **Iz Tedensko dohajajo krasne pomladanske bluze:** M. Kristofič-Bučar, Stari trg 9, Ljubljana.

— **Iz Jurjevanje v ljubljanski garniziji.** 6. maja bo ljubljansko vojaštvo praznovalo »Jurjevo« in sicer ne samo kot proslavo pomladi, temveč tudi kot dan, ko so se za časa borbe za osvoboditev in ujedinenje najhrabrejši sinovi našega naroda po preminili zimi na novo zbirali in ponovno odšli v gorovje, da nadaljujejo borbo za svobodo. Ta dan proslavlja vojaštvo dan zbiranja uskokov in narodnih junakov. Ob 7. zjutraj se zbera vojaške edince na velikem vežališču ob železnici pred Zalogom, kjer se bodo vršile viteške igre, petje in splošno veselje. Pozivamo vse telovadne, sportne, kulturne in prosvetne organizacije, pevška društva, godbe, šole, udruženje rez. oficijev, zvezo slovenskih vojakov ter ostalo prebivalstvo, da skupno z vojaštvom praznuje to patriotično prireditev. V slučaju slabega vremena se vrši proslava v vojašnicah.

— **Iz Promenadni koncert muzike Dravske divizijske oblasti** v Zvezdi v nedeljo ob 11. uri. Dirigent višji kapelnik g. dr. Josip Čerin. Spored: 1.) Binički: »Na Drini«. Koračnica. 2.) Chopin: Poloneza. 3.) Rendla: »Veseli trenutci«. Srbski potpuri. 4.) Smareglia: Uvertura »Cornelius Schutte«. 5.) Smetana: »Prodana nevesta«. 6.) Mack: »Charles-ton«. 7.) Čerin: »Slovenski fantje«. Koračnica.

— **Iz Tatovi na šolskem vrtu.** Mestna občina ljubljanska vzdržuje z velikimi troški Mestni šolski centralni vrt ob Zeleni poti. Na tem vrtu se poučuje mladina vseh šol v zelenjadarstvu, drevništvu in cvetličarstvu. Toda vrt je neprestano žrtve pod liht tavi, ki kradejo vrtnice, cvetlice, čebulice, drevesa, zelenjado, celo orodje in stekla. Vdirajo v lopo ter odnašajo vse, kar najdejo. Saj ni več verjetno, kako brezvestni so nekateri ljudje. Vrt bi potreboval dobro ograjo, ki pa bi zaradi dolgotrajne širine zemljišča danes veljala veliko vsoto, ki je občina doslej ne dovoli. Tako je delovanje na tem šolskem vrtu pravo Sisifovo delo, dokler vrt ne bo ograjen ter zastražen s stalnim vrtnarjem in čredo psov.

— **Iz Prostori Atene v Tivoliju.** Atena je zopet odprla svoje gostoljubne prostore pod Tivolijem, kjer se prosto giblje in krepi svoje mišice vse od najmlajšega do dorastlega. Letos se je igrišče povečalo. Za dečke je urejen poseben oddelek, kjer se bodo posebno našli dijakji po dovršenem popoldanskem učenju lahko zabavali na ruskem keglu. Dekleta pa bodo na povečanem in preurejenem prostoru gojile švedsko telovadbo pod vodstvom strokovne učiteljice. Igrišča za tenis so se letos pomnožila od dveh na štiri. Igra se pridno. Informacije o tenisu daje oskrbnik na igrišču. — Prijetno iznenadenje pripravila Atena našim najmlajšim. To bo higijsno urejen prostor, kjer se bodo malčki po svoji volji zabavali z žogo, punčkami in s peskom, ki jim je vendar najljubši. Te svoje najmlajše znanke in prijateljice iz zimske pravljice popoldnevo vabi Atena na novo igrišče. Prijave za otroško igrišče se bodo sprejemale v ponedeljek ob 16. do pol 18. in v torek ob 11 do 13. ter ob 16. do pol 18. na igrišču.

— **Iz Javnosti v vednost in pojasnilo!** V Ljubljani imamo dvoje društev, ki delujeta v blaginjo slepcev. Starejša »Podporno društvo slepih« ima namen zbirati prispevke, s katerimi podpira svoje revne slepe člane, društvo »Kuratorij slepcev« pa si je nadelo naloge zbirati sklad za zgradbo Doma slepih v Sloveniji. Obe društvi pa imata namen povzdigniti duševno in telesno blaginjo slepih, povzpeti njihovo zmožnost do dela in službe in udeleževati se pri urejanju oskrbe slepih, vzbujaati zanimanje za slepe in podpirati njihove težnje po izobrazbi. Zato bosta delali ob prireditvi »Dnevih slepih« dne 7. in 8. maja obe društvi skupaj v prid skladu za zgradbo »Doma slepih« v Sloveniji.

— **Iz Jugoslov.-češkoslovaška Liga v Ljubljani** ima v ponedeljek 2. maja ob pol 21. v restavraciji »Zvezdi« svoj občni zbor z običajnim sporedom. Vse društvenike, kakor tudi prijatelje jugoslov.-češkoslovaške vzajemnosti vabimo, da se udeležijo tega zbiranja!

— **Iz Najdena ura in škarje.** V Prešernovi ulici izgubljena žepna ura in škarje se dobe pri najditelju g. Nučiču na realki L/25 proti povrnitvi objavnih izdatkov.

— **Iz Električna zadruga v Spodnji Šiški** opozarja vse svoje člane, da se vrši redni občni zbor v nedeljo dne 15. maja 1927 v ljudski šoli v Spodnji Šiški.

— **Iz Koncert s plesom** priredi vrtnarsko in sadjarsko društvo v Rožni dolini dne 1. maja 1927 na Strelišču pod Rožnikom. Začetek ob 15 (3) uri. Vstopnina prosta. Ker je spored lep in bogat, se vsi prijatelji narave in zabave k mnogobrojnemu obisku najljubše vabijo.

— **Iz Najboljše, najcenejše čevlje** kupite pri A. Gorše, Stari trg 15.

— **Iz Jurjevanje na Gradu.** Podružnice CMD prirede 8. maja na ljubljanskem Gradu običajno Jurjevanje. Društva naj se blagovoljno ozirajo na to prireditev.

— **Iz Savez trezvene mladeti.** Danes ob 17. se vrše izpit iz alkoholnega vprašanja za nižjo stopnjo, ob 18. se pa vrši kurz za višješolce. Po kurzu seja ožjega in pripravljalnega odbora.

— **Iz Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani** nas obvešča: Ker so se v letu 1926. pobirale od ugotovljene najemnine občinske davščine, kakor vodarina, gostiščarja in kanalska pristojbina po fiktivnem predpisu tega leta, so hišni gospodarji opravičeni te davščine v letu 1927. pobirati v oni višini, kakor so bile odmerjene z novimi plačilnimi nalogi za leto 1927. Razlike na tej davščini ni smatrati za povišanje najemnine od strani hišnega gospodarja, ker je ta le dolžan jo pobirati in izročiti mestni blagajni.

— **Iz Električna cestna železnica** jutri radi praznovanja 1. maja ne bo obratovala, kar naj slavno občinstvo upošteva. Ob 18. pa bo promet zopet vzpostavljen. — **Ob ratno vodstvo električne cestne železnice v Ljubljani.**

— **Iz 1. maj na Taboru.** Mladinsko popoldne z raznovrstnim sporedom začne ob 3. uri popoldne, za odrasle zabavni večer ob 20. uri s plesom itd. Popoldne sedeži po Din 6., stojišče Din 3.— Spored se vrši v dvorani, vhod z Vrhovčeve ceste. 395

— **Iz Opozarjamo na novo pekarno Starič v Slovski ulici 14.**

— **Iz Velika izbira raznega perila, modnih bluz, nogavic, vezin** se dobi po priznani nizkih cenah pri Ign. Zargl, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

— **Iz Brat nad brata s kolom.** Posestnikov sin Josip V. na Hovici je včeraj popoldne čistil in razkuževal hlev, ker se je pojavila nalezljiva živalska bolezen. Njegov brat je prišel s polja domov ter je hotel konja spraviti v hlev. Jože mu je to zabranil, naka je nastal prepri. Brat je v jezi pograbil kol in udaril brata Jožeta po glavi. Prizadejal mu je težko rano, ki so mu jo na policijski stražnici na Dolenjski cesti za sijo obvezali. Jože se je nato napotil v javno bolnico, kjer so mu rano izprali in zašili.

— **Ravnokar so dospela:** Pravi kraški teran à liter Din 36. Mardeschev vičan — črnina à liter Din 14. Viški opolo à liter Din 12. Ta in druga pristpa vina toči restavracija »LJUBLJANSKI DVOR«. Abonente na hrano po zelo nizkih cenah.

Iz Celja

— **c Narodno strokovna zveza v Celju** priredi v proslavo 1. maja jutri v nedeljo ob pol 2. uri popoldne zborovanje v mali dvorani Narodnega doma. Narodno zavedni delavci in prijatelji, udeležite se tega zborovanja.

— **c Nočno lekarniško službo** opravlja ta teden lekarna »Pri Križu« na Cankarjevi cesti.

— **c Stanovanjsko sodišče** opozarja lastnike hiš, da morajo tudi še po 1. maju prijavljati prosta stanovanja kakor doslej, ker se bodo po tem času ta stanovanja dodeljevala po zakonu še zaščitenim sem premeščenim uradnikom.

— **c Dijaški izlet.** V petek so posejili Celje dijakji gimnazije v Murski Soboti. Vodil jih je direktor g. Vagaja. Ogledali so si Celje in njeza industrijska podjetja.

— **c Prijatelji narave in planin!** Posetite jutri 1. maja v obilnem številu planinsko veseličo na Celjski koči.

— **c Kolesarska dirka Maribor-Celje** se bo vršila jutri v nedeljo. Odhod iz Maribora popoldne. Na cilju pri Sokolskem domu bo igrala železničarska godba.

— **c Koncert Celjskega godbenega društva** v mestnem vrtu se vrši jutri v nedeljo ob pol 11. do 12 ure popoldne. — V mestnem domu se bodo odslej vršili koncerti vsak četrtek in vsako nedeljo.

— **c Ljudsko vseučilišče.** V ponedeljek 2. maja predava g. prof. Orožen o politični strukturi Čehoslovaške. S tem predavanjem se zaključijo šolsko leto 1926-27.

— **c Podporno društvo za revne otroke** v Gaberju priredi v nedeljo, 8. maja ob 2. uri popoldne v kinu Gaberje veliko tobo z lepimi dobroti.

— **c Poučen izlet v Ljubljano** priredi jutri v nedeljo 1. maja celjska obrtno-nadljevna šola.

Naznanilo.

Kdor želi imeti letos prvovrstno in najmodernejšo slikarj, naj naroči le pri tvrdki

Ivan Martinc,

sobni stikar in pleskar, LJUBLJANA, Poljska cesta 20.

— Konkurenčne solidne cenel —

Iz Maribora

— **m Gostovanje Reinhardt - Theatra v Mariboru.** Kakor poročajo mariborski listi, bo slovit Reinhardtov ansambl, ki je tedi gostoval z velikim uspehom v Beogradu in ki gostuje sedaj v Rumuniji in Bolgariji, na povratku gostoval tri dni tudi v Mariboru. Za to gostovanje vlada v Mariboru že danes veliko zanimanje in ni dvoma, da bo gledališče vse tri dni razprodano. Gostovanje bo tem pomembnejše, ker se bo prvič po prevratu slišala z mariborskega odra zopet nemška beseda.

— **m Seja občinskega sveta.** Prihodnja seja mariborskega občinskega sveta se vrši dne 12. maja ob 17. uri v mestni posvetovalnici z običajnim dnevnim redom.

— **m Oddaja stavbnih del.** Mestni svet je v svoji včerajšnji seji v smislu sklepa občinskega sveta oddal stavbena dela pri novih stanovanjskih hišah v Smetanovi ulici onim stavbenikom, ki so izvršili temeljna dela. Na stavbiščih vlada pravi vrvež. Več sto ljudi skoraj noč in dan hiti, da dovrši glavna dela, tako da bodo vse štiri hiše do jeseni že izgotovljene.

— **m Kulturni filmi Zveze kulturnih društev v Mariboru.** Po vzoru ljubljanske Zveze bo sedaj tudi mariborska Zveza kulturnih društev predvajala kulturne filme. Predstave se bodo vršile redno vsako soboto popoldne in v nedeljo popoldne v Grajskem kinu. Zveza pri tem ne išče nikakega dobička in je zato vstopnina, ki služi le v kritje efektivnih izdatkov, tako nizka, da je poset teh filmov vsakomur omogočen. Eventuelni čisti dobiček predstav je namenjen predvsem v kulturne svrhe, zlasti za objemne knjižnice v mariborski oblasti.

— **m Koncert ge. Zaludove.** V okrilju Ljudske univerze se vrši v ponedeljek dne 2. maja v kazinski dvorani koncert nadarjene koncertne pevke ge. Zaludove, ene naših najboljših odrskih pevkv. Za koncert vlada med mariborskim občinstvom veliko zanimanje in je zato nabava vstopnic v predprodaji zelo priporočljiva. Koncert prične točno ob 20. Občinstvo opozarjamo, naj z zakasnelim prihajanjem ne moti izvajani.

Ameriške zanimivosti

Veličasten pogreb tihotapca. — Drzen vlom v tovarno. — Sreča v nesreči. — Razne senzacije.

Poročali smo že, da je povodom županjskih volitev v Chicagu detektiv ubil proslulega tihotapca Vinc. Druccija, ker je skušal z orožjem v roki vdreti v volilni lokal. Pogreb je bil veličasten. Njegovi tovariši, večinoma tihotapci in slična sodrga, so zbrali 10.000 dolarjev za krsto, vozu s čilij vrednost je znašala okoli 30.000 dolarjev, t. j. okoli 1.700.000 Din. Ker je bil Drucci veteran iz svetovne vojne, je bil pokopan z vsemi vojaškimi častmi, krsta sama je bila ovita z ameriško zastavo. V žalnem sprevodu je bilo tudi na tisoče tihotapev in raznih sumljivih elementov iz Chicaga.

O smelosti ameriških banditov priča izredno drzen napad, ki je bil izvršen v kraju Elgin, država Illinois. 15 maskiranih banditov je neke sobote v zgodnjih jutranjih urah vdrl v tamošnjo tovarno ur. Bili so oboroženi s strojnicami in bombami. Banditi so zvezali vseh 5 močnih čurjavcev, tekoma nadaljnjih treh ur pa so naložili za 40.000 dolarjev plena, k sreči pa so prezrli zalogo briljantov, ki so ležali na dnu blagajne.

O izrednem slučaju poročajo ameriški listi. Elektrotehnik Evgen Grace iz Newfielda je prišel po naključju v stik z 10.000 voltnim električnim tokom. Električni tok ga je vrgel več metrov daleč, tako da je prišel na 33.000 voltov močno žlico. Graceju se je sicer vnela obleka, drugače je pa ostal popolnoma nepoškodovan.

O nenavadni morali ookvarjenosti ameriške dece pričajo tudi naslednji dogodki: V kraju Chambersburg se je 4letni Tommy Ruby igral z vžgalicami. Ker mu jih je mati vzela, je segel v očetovo miznico, potegnil samokres in sprožil na mater. Strel je zadell mater v trebuh in je bila takoj mrtva. Ko so dečka vprašali, če je on ustrelil mater, je mirno pritrdil.

V kraju Wheeling je posestnik William Cheeks zjutraj oštel svojega 4letnega sinčka, ker je prišel k zajtrku v nočni obleki. Ukazal mu je, da se mora takoj obleči. Deček je odšel v svojo sobo. Ukor pa si je vzel menda tako k sru, da je segel po samokresu in si poglgnal kroglo v glavo. Domači so čuli strel, našli pa so otroka že mrtvega.

Ginljiv pa je drug slučaj, ki zopet dokazuje junaštvo ameriških otrok. V kraju Elkins je padla neka žena v vodo. Stučajno mimoidoči 10letni deček se je poglgnal za njo v vodo, da bi jo rešil. Svoje junaštvo je plačal s smrtjo. Dočim se je ženska rešila, je deček utonil.

Kuriozna, a značilna za ameriške razmere sta tudi nastopna dogodka. Miss Eva Henry iz Lincoln je vložila tožbo proti tamošnji tvornici čevljev. Henryjeva je namreč padla po stopnicah in se občutno poškodovala. Vzrok nesreče je bil v tem, da se ji je odrgala peta na čevlju. Henryjeva zatrjuje, da je bila peta samo prilepljena in ne pribita in zato sedaj zahteva od tovarne 25.000 dolarjev odškodnine. Javnost je prepričana, da bo lepa Eva tožbo dobila.

V San Franciscu je John Muldready tožil svojo ženo na ločitev zakona, ker ga je — tepla. Sodišče se je uverilo, da je žena, moža res pretepala. Rešilo ga je divje Amakonke, obenem pa je bila ljubezniva žena obojena na 750 dolarjev globo. Odškodnino mora plačati možu za prestane bolečine.

Morsko kopališče KUPARI pri Dubrovniku

Ceneno bivanje na morju. Kompletna pensija, všteti vse pristojbine od Din 86 do Din 102-50.

Prvovrstna kuhinja. — Idealno kopanje igre in zabave. — Koncerti.

Informacije daje uprava kopališča.

067

Prireditve Zveze vojnih žrtev

8. maja: Odkritje spomenika v Borovnici.

26. maja: Veliko zborovanje mož, vojnih trpinov iz bivše Stajerske in odkritje zahalne spominjske plošče preostalih v priljubljnih Petrovčah (1. postaja od Celja).

6. junija: Pokrajinsko zborovanje na Zalogi gori (Prešerje) za vse tovariše iz okoli nje ležečih krajev.

Moda

Praktična eleganca pariških oblek

Veliko pariško pomladansko modo v komplejih in kostumih tvorijo letos izredno lepa črtasta, gladka in vzorčasta blaga, med katerimi sta najbolj priljubljena: koverkot in kasha. Ti dve kvaliteti sta zares najposobnejši za ljubke kombinacije, ki se prilagodijo figuri in temperamentu mladih dam.

Pričujoči trije vzorci so posnetki letošnjih pariških pomladanskih mode-

lov, ki pa bodo spričo menjajočega se hladnega vremena vzdržali veljavo tudi tekom poletja in jeseni. Razodevajo vse značilnosti letošnjega pariškega kroja in svedočijo, da se je polagoma tudi pariška moda začela uklanjati načelom praktičnosti ter skuša čimbolj združiti v posameznih oblekah: eleganco, prikladnost in vsakdanjo uporabnost.

Doba ženitovanj

Post je minil in mladi parčki se zopet pripravljajo stopiti pred oltar. Vsa izkušnost, vse satire in dovpti na račun zakonskega jarma nič ne pomagajo. Navada je železna srca, ljudje se ženijo, kakor so se ženili v času, ko je bil zakon priznan kot nekaj svetega. Vidimo celo, da se ženijo tudi ločeni možje in vdove, ki so se komaj iznebili svojih boljših polovic. Isto velja za ločene žene in vdove. Ne preostaja nam torej drugega, nego verjeti, da ima zakonsko življenje kljub vsemu zabavljaju tudi svoje dobre strani.

Vsa mlada dekleta fantazirajo o srečnem dnevu, ko stopijo pred oltar v beli obleki, pajčolanu in poročnem vencu na glavi. Po poroki se ti fantazije kmalu razprše. Zadnje čase so v modi tihe, skromne svatbe, brez pompa in razkošnih oblik. Ženin in nevesta stopita pred oltar v navadnih promenadnih oblekah. Tudi lepo ozaljšanih svatovskih kočij in preprog v cerkvi ne vidimo več toliko, kakor prejšnje čase. To je pametno, kajti mlada se že pri poroki vadita štediti.

V gotovih primerih je skromnost na svatbi celo predpisana. To velja osebito za ločene žene, ki morajo biti pri drugi poroki skromne. Isto se priložnosti vdovam. Razkošna, svečana svatba je umestna samo tedaj, ako sklepata ženin in nevesta prvi zakon ali ako se omoži dekle z vdovcem. Če je ženin ločen mož, svatba ne sme biti bučna. Samo dekle stopi kot nevesta pred oltar v tradicionalni beli obleki s pajčolanom oziroma vlečko. Pri tem je docela vse eno, da-li se vrši poroka v cerkvi ali v uradu. V obeh primerih je lahko poroka svečana.

Bela poročna obleka zahteva po zadnji modi mnogo čipk. V starih patrijskih rodbinskih službah za poroke dragocene rodbinske čipke. Nevesta

mora nositi pri poroki rokavice in sicer bele-glaze. Družice morajo imeti svilene obleke z dolgimi rokavi in klubčkom. Poleti so lahko obleke družic tudi brez rokavov. Zelo lep vtis napravijo družice, če so v enakih oblekah. K poletnim svatovskim oblekam spada širok, z rožami okrašen klobuk.

Ženin se obleče za poroko tako, kakor za oficijelne posete. Črn žaket, sivobrne progaste hlače, črn telovnik, belo srajco s trdim naprsnikom, visok upognjen ovratnik, temnosivo kravato, cilindar, nizke lakaste čevlje, črne nogavice, sive ali rjave glaze rokavice. V modi je pa še vedno svečan frak z belo kravato. Smokinge modro ženinom odločno odsvetuje.

Ostali gospodje se glede oblik posvetujejo z ženinom. Namesto žaketa lahko oblečejo redingoto. Preden kupi drug svoji družici šopek, se mora informirati, kakšne barve bo njena obleka, da izbere rože, ki harmonirajo z obleko. Vsi svatje si zataknjejo v gumbnice mirto, ki jo preskrbi nevesta. Prva družica je sestra, sestrična ali nevestina ožja prijateljica, druga pa ženinova sestra. Prvi drug je brat, bratranec ali ženinov prijatelj, drugi pa nevestin brat ali bratranec. Drugov sme biti največ šest.

Kočij mora biti toliko, da sedita v njih po dva in dva. Spredaj se vozijo starejši svatje, za njimi pa družice s spremljevalci. Potem sledi kočija z ženinom očetom in nevestino materjo. Njima sledi ženin s svojo materjo (ako je nima, se pelje z nevestino materjo), kot zadnja se pelje nevesta s svojim očetom (ako ga nima, jo spremlja najbližji možski sorodnik). Pred cerkvijo ali uradom napravijo svatje špalir in čakajo, da gre nevesta mimo, nakar se razvrste tako, da gredo oni, ki so se pripeljali prvi, v zadnjem paru. Na povratku vodi ženin nevesto. Njima sledi nevestini roditelji, dalje ženinovi roditelji in ostali svatje.

Parabola o ženskem napredku

In tako se je zgodilo, da sem jaz, Safed Modri, stopil v svojo hišo in dejal svoji ženi Keturah:

— Čital sem v knjigi Job besede: »Ti moraš stopiti v svojo hišo in ne smeš grešiti. Zato hočem biti miren in ne maram s svojim jezikom izzvali jeze.

A Keturah me je gledala in vprašala: »Kaj vznemirja te modrega moža v tem času?»

In jaz sem odgovoril:

— Ženski napredek.

A Keturah pravi: »Poznala sem te v tvoji mladosti, pa nisem našla, da bi ti vobče imel kake predsodke o ženskah.»

In jaz sem odvrnil: — Odtlej sem doma in zunaj marsikaj preizkusil.

A ona pravi: »Ako ti ravno prihajaš od zunaj, smatram, da tokrat ni bila ženska, ki je povzročila jezo.

In jaz sem rekel: — O Keturah, ti si najbolj blagoslovljena in potrpežljiva izmed vseh Evinih hčera. Ti me nikoli ne jeziš. In če bi vse ženske bile kakor si ti, tedaj bi si niti eden sin proroka Mohameda ne želel paražida, kjer bi črnooke hüriske ustrežale željam pravovernih. Toda nekatere izmed današnjih modernih dam bi celo

ukradle kodo enemu izmed njih, ki stanujejo pod šatorji Kedronskimi.

Tedaj sem pričel s svojo parabolo in dejal:

— Doslej je bilo malo mest, kamor se je mož lahko umaknil. Tako je n. pr. na parnikih, ki potujejo preko oceana, bil salon za pušenje. Toda ženske so vdrlle v salon za pušenje in tam pušijo in plešejo in uganjajo stvari, ki so v njihovo sramoto.

A Keturah vpraša: »Mar one počenjajo nekaj, česar možje prej niso delali?»

Jaz pa ji nisem odgovoril, marveč sem rekel: Ne prekinjaj me, jaz ne prihajam s poti preko oceana, marveč pridem iz brivnice. Tudi takšna brivnica je bila prej zatočišče demokracije, ker v njej niti eden možki doslej ni imel drugega naslova kakor: »Naslednji gospod«, pa bil to bogat ali siromašen, berač ali tat. In to je bilo po priliki poslednje mesto, kjer je možki lahko bil varen pred žensko. Toda danes sedijo tam gospe v vrsti na stoli in te ženske čakajo, da jim bodo lasje pristrizeni, vrat pa obrit.

In sem nadaljeval: — Istotako je tudi pri volitvah. Volilni seznam so dolgi in človek potrebuje mnogo časa, da jih lahko prouči. A volitve so vedno česče in možem postaja vedno težje za-

O harmoniji barv, obleke in polti

Nekatere dame se pritožujejo, da ta ali ona barva ne pristaja njihovi polti. To je razumljivo, ker gre za harmonijo naravnih barv polti in umetne barve obleke. Kakor ne moremo spraviti v harmonijo dveh poljubnih barv, tako tudi ne moremo zahtevati, da bi vse barve oblek harmonirale z vsako poltjo. Tu pride v poštev razmerje obeh barv.

Pri polti oziroma koži razlikujemo tri karakteristične barve in sicer: žolto, h kateri spada tudi od solnca zagorela polt, dalje rožnato in nežno rdečo, podobno barvi breskve. Z žolto barvo harmonira svetlooranžna, svetlordečevijoličasta, svetlomodrovijoličasta, svetlo modra, svetlozelena, svetlozeleno-žolta in svetlozoltazelena obleka. Vse te barve obleke tvorijo z barvo polti fino barvno celoto. Pri temnejših barvah moramo paziti na dvojni učinek. Ako je obleka žoltordečkasta ali zoltazelena, se zdi žolta polt finejša. Pri modrovijoličasti modri, modrozeleni in zelenomodri obleki doseže dama glede polti nasprotni efekt.

Z rdečkasto barvo polti harmonira svetlozoltordeča, svetlordečevijoličasta, svetlordečevijoličasta, svetlomodrozeleno, svetlozelena modra in svetlozolta barva obleke. Izmed temnejših barv, ki harmonirajo z rdečkasto barvo polti, prideta v poštev rdečkastožolta in rdeča. Pri teh dveh barvah se zdi polt finejša. Zelo lepo se ujemajo z rdečkasto barvo polti tudi zoltazelena, žoltorjave in rjavkastordeče obleke.

Z rožnato barvo lica harmonira svetlordeča, svetlordečevijoličasta, svetlozelenomodra, svetlozelena svetlozeleno-žolta in svetlozolta zelena obleka. Ako hočemo, da napravi polt finejši vtis, oblečemo rdečevijoličasto obleko. Dama, ki ima že itak fino polt, pa bi rada napravila resnejši vtis, obleče zelenomodro, zeleno ali zelenkastožolto obleko. Izmed temnejših barv harmonira z rožnato poltjo zoltazelena, rdečkastorjave, temnordeča, temnordečevijoličasta, temnozeleno in temnozeleno-žolta barva.

Vpliv barve obleke na barvo kože priča, da lahko tam, kjer nam gre za finejšo barvno celoto, z uspehom nosimo obleke svetlih barv. Razmerja med barvo kože in barvo obleke ne smemo podcenjevati, ker je važen činitelj celotnega vtisa, ki ga napravi dama v družbi.

„Figaro“ proti ženskam

Pariški „Figaro“ je ostro napadel sedanjo žensko emancipacijo. 17letna deklica Sumé Ceng je nosila v svojem kovčgu dinamit za bombe: Ko ji je bilo 27 let, je postala doktorica in predsednica sodišča v Šanghaju, piše „Figaro“.

Francozinje ne napredujejo tako hitro, vendar ne zaostajajo mnogo za svojimi azijskimi sestrami. Novi zakon o ustroju vojske določa, da smejo vojaške oblasti po potrebi mobilizirati tudi ženske. Splošna volilna pravica jim bo kmalu zagotovljena. Francozinje nosijo frizure kakor moški, kade več ko moški in prav dobro manevrirajo s samokresi.

Dnevno umore ženske po več moških, ki jih preveč ali premalo ljubijo. V vseh zločinih velja: Cherchez la femme!

Ljubosumneži, tatovi, zločinci in vsi, ki ječe v zaporih, so hoteli zadostiti le kake ženski kaprici. Državniki zataje svoje principe na ljubo ženski. Kmetijski fantje zapuščajo deželo, ker njihovim ljubicam ne diši naporno delo. Kmetiska dekleta se selijo v mesta, kjer vdihavajo zastrupljeno atmosfero velikih mest, kavarn, plešišč itd. Vojna je preobrazila človeštvo; naj večjo nesrečo pa je povzročila, ker je dala ženskam preveč svobode.

Nasprotnikov ženske emancipacije je na svetu še vedno več kot preveč. Čudno, da ti dlakoopci ne vidijo brna v svojem očesu.

Darujmo za spomenik kralja Petra Osvoboditelja!

puščati svoje delo in odhajati h glasovanju. In danes, danes šele! Dandanes se morajo možaki nameščati za celo čredo žensk, ki so si zastavile nalogo, da eno samo žensko izvolijo v šolski svet, drugega v parlament ali pa, da izvolijo lepega moža z najboljšim dražestno kravato v katerikoli urad, in sicer v urad, ki ga slučajno ne more zasesti kaka ženska.

A Keturah reče: »Ne dvomim niti malo, da imajo te ženske pri volitvah ravno toliko pojma o volitvah kakor možki.«

In jaz sem odvrnil: — Tudi jaz ne dvomim in bržčas ženske ne bodo nikoli vedele več kakor možki. Toda jaz sem moral marsikaj slišati o ženskem vprašanju in bi sedaj prav rad slišal nekoga, ki bi tudi možkemu vprašanju posvetil malo več pozornosti.

In Keturah reče: »Jaz poznam možko vprašanje in vem odgovor nani. Tedaj ji pravim: — Zaupaj mi svojo skrivnost, prosim te!

In ona mi reče: »Moško vprašanje je naslednje: Kdaj bomo jedli? A odgovor se glasi: Kosilo je gotovo in ti moraš okusiti ali je tudi izvrstno.«

Tako je bilo. Našel sem tudi jaz odgovor na žensko vprašanje in se glasi: — Keturah!

Safed Modri.

Naši jahači in jahačice

Naše dame in gospodje na konjih. — Kako se uče jahati. — Razvoj konjskega sporta v Ljubljani.

Kolo jahačev in vozačev v Ljubljani je zbralo v svojem okolišju lepo število ljubiteljev in ljubiteljic konjskega sporta in jih že od začetka leta uči, kako je treba splezati na konja, prijeti v roke uzdo, držati noge v stremenih in prigravljati neobogljnim vranec, naj hodijo po jahalni šoli lepo v redu, kakor se spodobi najinteligentnejšim četveronožcem. Tako je dobila Ljubljana poleg raznih drugih akrobatoj se jahačev in jahačice, ki so zdaj ob topih pomladnih dnevih nalk mornom prilezli na dan, da se igrirajo v terenskem jahanju. Oni dan so splezali celo na Rožnik in razjahali vranec, češ da se morajo odpočiti. Ni izključeno, da jih zagleda radovedno oko začudenega Ljubljancana prihodnjic na Smarni gori, na Sv. Joštu ali celo na Golici. Naši jahači in jahačice se namreč ne strajajo naravnih zaprek, samo če so vranici pri volji. Pravijo, da bodo poleti celo dirkali in da jih bo lahko vsa Ljubljana občudovala.

S to branžo ljubljanske družbe je pa križ. Kam naj jo kronika uvrsti? Med to in ono jahačev in jahačice ne kaže vtakniti, ker so z malimi izjemami naše gore list, med prosveto tudi ne, ker bi konji protestirali, med dogodke širom Jugoslavije se manj, ker se vrši jahanje pri belem dnevu in so dogodki takorekó izključeni, med dnevne vesti pa še manj, ker doslej še noben konj ni bil odlikovan ali reduciran, pa tudi jahači in jahačice ne pijo lizola. Da ne bo zamere, jim odmerimo kotiček za modo, kamor po svojem viteškem prizadevanju in prikupljivi zunanosti nekako spadajo.

Vsako popoldne, razum ob nedeljah, se zbero prijatelji in prijateljice viteškega sporta v jahalnici topniške vojašnice ob Dunajski cesti. Spočetka so bili oblečeni po navodilih gospodarske krize tako, kakor je pač naneslo. Sele zadnje čase se je večina oskornila. Jahačice seveda bolj drže na prikupljivo zunanost in zato prihajajo v jahalnico po predpisih v škornjih in jahaških hlačah. Tako oblečene dame so od silne letne. Čevljarški vajenci so spočetka pozabljali na kopita in drveli za njimi v hudi jezi, da se drugi stanovi ne škandalizirajo. Zdaj so se privadili in jahačice imajo mir. Sicer pa možkim ne smemo zametiti, če jih spravijo oskornjene, lepo zakrožene damske meče iz ravnotežja. Ta reč je nevarna zlasti zdaj, ko letajo po zraku majski hrošči in ko se vsa narava ženi. Se vranici si ne morejo kaj, da ne bi hrzali, kadar jih božajo mehke damske nožice. Kaj hočemo, vsi smo pod kožo rdeči.

Pa ne da bi kdo mislil, da se godi v jahalni šoli kaj pregrešnega. Kaj šel! Tam vlada najstrožja disciplina. Točno ob določeni uri se odpro vrata, v jahalnico prikaokajo vranici, takoj za njimi pa učitelj jahanja g. podpolkovnik Zajc z bičem kot simbolom dostojanstva v roki. Konje postavijo vojaši v vrsto in šola se prične. Jahačice imajo seveda prednost in splezajo prve na osedlane vranec. Sledijo jim jahači in ko so vsi konji zasedeni, zapove učitelj s primerno resnim glasom:

Jahanje, poedinci na desno roko — marš!

Jahači in jahačice morajo paziti, da jo vranec ne mahne na levo roko, ker je učitelj strog. Jaha se sicer v rokavicah, za učitelja pa rokavice niso predpisane, ker v jahalnici pravila o družabni etiketi ne veljajo. Dokler se ne začne povelje »kas«, ali »galop, že se gre. Vranči hodijo lepo v redu ob steni in nihče bi ne verjel, da je ta ali ona jahačica pravkar vstala od klavirja, tako junaško se drži v sedlu. Ko pa zapove učitelj »kas«, postane zadeva resna. Vranici izgube pravo razdaljo, v jahalnici nastane zmešnjava in če kaka jahačica počijo še hlače na kolenu, je dirondaj popoln. Najhuše je pri galopu. Konji so spočiti in muhasti. Ker nimajo vsi enako dolgih nog, drve eni z večjo, drugi pa z manjšo brzino. Jahači jih morajo v diru krotiti. K sreči so vrata zaprta, sicer bi se utesnili zgoliti, da bi konj odnesel jahača med svoje tovariše, ki ta čas mirno zobljejo oves.

Galopu sledi povelje »voljno«, ko je treba uzdo popustiti, konja pa potrepjati po vratu, da odpusti jahaču vse grehe, ki jih je zakrivil med galopom na njegovem potrpežljivem hrbtu. S tem pa zaloga učiteljevih povelj se ni izčrpala. Razlegajo se še druga povelja, kakor »na desno krugo«, »na desno ali na levo nazad«, »promena«, »na g. X. J. odeljenje« itd. Vse to morajo jahači in jahačice vedeti, drugače je jo. Učitelj jahanja ne sme nikomur prizanašati. Kdor se hoče prištevati med nosilce viteškega sporta in rožljati po Ljubljani z ostrogami, se mora pač sprijazniti z običaji v jahalni šoli.

No, da pa ne bo kdo mislil, da je jahanje tortura, naj omenimo, da prenašajo jahači in jahačice vse nadloge z neverjetno potrpežljivostjo in navdušenjem za konj. sport. V starih časih je bilo jahanje dostopno samo aristokraciji in finančnim magnatom. Zdaj se utrjujejo na konjih predstavniki vseh stanov. Proti minimalnemu prispevku za kolo jahačev je jahalna šola vsakomur odprta. Zato je umljivo, da število ljubiteljev viteškega sporta celo v Ljubljani, ki je drugače precej mrtva in konservativna, od dne do dne narašča. Jeseni bodo odprti novi tečaj jahanja in upajmo, da tudi dame v škornjih in jahaških hlačah v doglednem času na ljubljanskih ulicah ne bodo več bele vrane. S hvalevredno naklonenostjo vojaških krogov se da konjski sport gojiti brez večjih izdatkov, ki so mnogim edina ovira, da se ne vpišejo v kolo jahačev.

Konjski sport v Ljubljani še daleč ni tako razvit, kakor v drugih mestih, zlasti v Srbiji, kjer tvorijo stalne konjske dirke najpriljubljenejša družabna prireditve. Z ustanovitvijo Kola jahačev je storišla Ljubljana prvi korak, da započni tudi to vrzel. Z letošnjim leto bo pokazalo, da je vprašanje razvoja tega lepega sporta v pravih rokah in da bo Ljubljana kmalu lahko stopila pred znanost svet in dokazala, da tudi v tem pogledu ne zaostaja za drugimi mesti. In to je glavni namen Kola jahačev. Ono drugo zastran zaokroženih damskih meč in terenskega jahanja z zaprekami ali dogodivščinami med majskimi hrošči naj bo pa za nameček.

Naši rojaki v Ameriki

V Jolietu, država Illinois, je 30. marca umrla Marija Skulj v starosti 23 let. Umrla je na porodu. V istem kraju se je vnela hiša Lovrenca Košaka. Ogenj se je naglo razširil in je skoraj popolnoma vpepnil poslopje. Škoda znaša okoli 250.000 Din.

Rojaku F. J. Turku je bil na eni najprometnejših ulic v Jolietu ukraden, oziroma odpeljan avtomobil. V Virginiji, država Minnesota je bil prijatelj Slovenec Jancz Adlešič, ki je bajte kot bančni blagajnik zagrešil večje nepravilnosti. — V Virginiji je umrla Ivana Tekave. Pred nekaj meseci je umrl mož Jancz. Pokojna sta bila pionirja slovenske naselbine v Towerju pri Virginiji in najstarejša tamošnja naseljenca.

V Jolietu se je ponesrečil Anton Govednik. Na Broadway street se je s svojim avtomobilom zaletel v telefonski drog. Drohči stekla so mu obtičala v glavi in moral se je podvreči operaciji. Kljub težki poškodbi zdravnik upaja, da bo Govednik okrevl.

V Salidu, Colorado so umrli Fran Gačnik, doma iz vasi Cesta pri Dobrem polju, dalje Josip Drobnik iz Roba na Dolenjskem, Anton Barbič in rojakinja Ivana Koeman, doma iz Malih Lašč pri Turjaku. Zapustila je 9 nedoročenih otrok.

V Collinwoodu je umrl Josip Perušek v starosti 12 let. Deček se je zbral z žblijem, nakar je sledilo zastrupljenje.

V kraju Forest City je dne 11. aprila požar uničil posestvo rojaka Gerčmana. Škoda je velika.

V Willardu je zgorela hiša Jos. Trosta. V Clevelandu so našli v četrtki 9. aprila mrtvega 40letnega Alojzija Kavška. Imel je razbito lobanjo, truplo pa je ležalo nedaleč od železniške proge. Sprva je prevladovalo mnenje, da se je Kavšek ponesrečil, policijski agenti pa so v bližini našli okrvavljeno desko. Zato je nastal sum, da je postal Kavšek žrtev zločina. Policija je uvedla obsežno preiskavo.

Film

Pri nas in drugod

Sezona za kino je v glavnem minula, in zato tudi zadnji teden v Ljubljani nismo imeli osebnih filmov na repertoarju. Pač pa je vzbudil mnogo pozornosti Matični film »Kokain« s slovitiima igralcema Alfredom Abdom in Asto Nielsen v glavni vlogi. Asta Nielsen je neverjetno točno pogodila tip strastne kokainistike in je bila morda poleg »Hamleta« ta vloga njena najboljša. Drugi film, ki ga je predvajala Matica, je bila repriza uspele burke z Biscotom, famoznim francoskim komikom. Dvor je v začetku tedna predvajal film »Cigan-baron« z Lyo Maro v glavni vlogi. Vsebinsko je bil film šibek, režija precej boljša. Privablja pa je dosti gledalcev. Sedaj igra »Dvor« film »Favorit«, ideal pa ameriški film »Kakršne oče, taka hči«.

V Mariboru so igrali: »Sadizem« (Ljubav, ki ubija), »Beethoven«, »Fedora«, »Pat in Patachon«, kot policista, »Derby ljubavi«, »Grofica Marica«, »Nočna straža«, »Rinaldo Rinaldini«, »Jarov sin« itd.

V Zagrebu: »Strela ga naj...« (Buster Keaton), »Divji jahač Ken«, »V ognju karnevala«, »Dolores, zračna zaročnica«, »Pat in Patachon kot milijonarja«, »Plameni vranec«, »Tragedija ljubavi«, »30 dni zapora« itd.

V Zagrebu: »Pariške sonce«, »Izza fronte«, »Človek iz pustinje«, »Mehikanski bandite«, »Charlijeva tetka«, »Pariseta«, »Sirote«, Ljubav ognjevitiga Španca, »Jehleva pot«, »V carstvu duhov« itd.

Na Dunaju: »Nezakonski«, »Potovanje diplomata«, »Sadizem«, »Zigotto in plesalka«, »Orjak Dolomitov«, »Sanitarna devica«, »Logarjeva Krista«, »Brez doma«, »Jackiejev prvi start«, »Volja prislili k smrti« itd.

To in ono Drama na morju

Junaštvo francoskih mornarjev. — Grozni trenutki v podmornici. — Tragična smrt neustrašenega poveljnika.

Pariška »Revue de France« priobčuje spominski članek o katastrofi, ki je zadel v zadnjih mesecih svetovne vojne francosko podmornico »Le Monge«. Podmornica je stražila prevoz zavazniških čet v južneevropskih vodah. Podrobnosti drame so prišle na dan šele nedavno, ko je bila potopljena podmornica najdena. Avtor popisa strašne katastrofe je pisatelj Quido Melanesi. Po njegovem opisu je posnet članek v »Revue de France«.

Podmornica »Le Monge« je križarila pod poveljstvom mornariškega poročnika Rollanda Morillota pred Boko Kotorsko. Ko je zvečer 28. decembra 1917 splavala na površje, se je vsa posadka oddahnila. Najbolj se je pa veselil svežega zraka psiček Tango, ki ga je prinesel neki mornar v Bizerti na krov in ki je postal kmalu ljubljene vseh mornarjev. Bil je dober mornar in izborni čuvaj, kadar je imela podmornica mir pred sovražnikom. Moštvo je imelo psička zelo rado. Najbolj ga je ljubil poveljnik, kateremu je Tango ljubezen v zvrhani meri vračal.

A prišla je katastrofa, ki je napravila idi na krovu francoske podmornice konec. Omenjenega večera je bila podmornica kakih 15 angleških mili južno od pomola Ostro. Morje je bilo mirno, pihal je le slab sever. Opolnoči je straža opazila na Ostro luč, ki je pa takoj zopet ugasnila. Bil je najbrž kak signal. Poveljnik Morillot je podvojil stražo. Ob dveh ponoči je opazila straža dim, ki je prihla, da se bliža nevarnost. Morillot je takoj alarmiral posadko, podmornica se je nekoliko poglobila, da bi mogli mornarji skozi periskope opazovati sovražnika. Kmalu se je pojavila iz teme črna masa, ki je naglo narasčala. Poveljnik podmornice je odredil vse potrebno za torpediranje sovražne vojne ladje. Moštvo se je molče pokorilo povelju. Na krovu je zavladala mučna napetost. Nankrat se je zgodilo nekaj nepričakovane. V tistem hipu je namreč privzela z veliko brzino druga ladja, ki je moštvo francoske podmornice ni opazila. Zalezla se je v podmornico in jo potopila. Poveljnik mostičke se je porušil in skozi odprto zaklopnico je začela pritiskati voda. Podmornica se je naglila z zadnjim koncem navzdol, kajti udarec je bil tako močan, da so odleteli vsi mornarji k nasprotni steni. Nevarnost je bila tem večja, ker je nastal kratek stik. Posadka je čutila, da se bliža neizogibna smrt.

Poveljnik in kmatar sta se rešila samo s tem, da sta padla pri sunku v zadnji del podmornice. Zlezla sta nazaj in zaprla varnostni zaklop. Nato je dal poveljnik izprazniti vse posode, ki so jih mornarji pred katastrofo napolnili z vodo. Toda kondenzirani zrak ni več učinkoval in podmornica se je vedno bolj pogrezala v morskno globočino. Nastal je strašen pritisk. Podmornica je morala biti 60 do 70 metrov pod morsko gladino. Pri parnem kotlu je ležal psiček Tango in žalostno cvilil. V tem strašnem trenutku je naenkrat zadela podmornico marmeljeza. Zapeli so jo pred smrtjo hrabri francoski mornarji. To je bil zadnji pozdrav domovini.

Toda podmornici še ni odbila zadnja ura. Bila je kakor težko ranjeni kit, ki se v predsmrtnih krčih komaj še drži na površju. Ko se je mornarjem končno posrečilo prigrizati električno luč, so zagledali poveljnika Morillota. Kako stoji pri zvodu in se pripravljati odpreti rešilne plombe. Treba bi bilo samo pritisniti na zvod, toda Morillot je okleval. Podmornica bi se morda dvignila na površje, toda tam bi jo čakala smrt, kajti avstrijska križarka bi jo takoj potopila. Sreča je hotela, da so mehaniki popravili turbine in jih pustili v obrat. Strašno bobnenje je ponehalo in praporščak Apell, sedaj šef oddelka v vojnem ministrstvu, je pogledal na manometer, rekoč: »Pogum, tovariši, zopet se dvigamo!«

Te besede so vrnil mornarjem pogum. Takoj so pozabili na vse in vsak je zavzel svoje mesto. V notranjosti podmornice ni bila poškodovana. Pač pa so bili uničeni periskopi, ki igrajo pri podmornici isto vlogo kakor pri človeku oči. En periskop je bil popolnoma razdejan, drugi je pa odpovedal službo. Podmornica je bila torej slepa.

Vojna ladja, ki se je zalezla v podmornico, je po sunku spoznala, kaj se je zgodilo. Zato je kapitan brž signaliziral na vse strani. Avstrijski reflektorji so zažareli po morski gladini. Podmornico so začeli obstreljevati s topovi. Treba se je bilo zopet potopiti. Komaj je pa Morillot oddal povelje, je zadel granata podmornico v levi bok in prebila oklep tako, da je bruhnila voda v notranjost. Se le takrat se je Morillot odločil odpreti rešilne plombe. Podmornica se je zagluga in poveljnik je zapovedal odpreti sprednji zaklop, edini, ki še ni bil pod vodo. Podmornica se je začela hitro potapljati. V zadnjem hipu je moštvo poskakalo v morje in začelo prepevati marmeljezo. Avstrijske vojne ladje so potegnile iz valov junaške francoske mornarje. Samo trije so odšli za podmornico na morskno dno, med njimi tudi poveljnik Morillot. On je ostal s svojim psičkom zadnji na krovu. Ko so vsi mornarji poskakali v morje, je poskrbel, da podmornica ne pride v sovražne roke. Posrečilo se mu je podmornico potopiti prej, predno so jo dohitele avstrijske vojne ladje. Svojo hrabrost je plačal z življenjem.

V Port-Louisu je ribiška ladja z napisom »Poveljnik Morillot«. Lastnik te ladje Rio je preživel strašno noč na Jadranskem morju. Spomin junaškega poveljnika potopljene podmornice je počastil Rio s tem, da je dal svoji ladji njegovo ime.

Društvo narodov — neodvisna država

Te dni se vrši v Londonu konferenca mednarodne korporacije za zrakoplovstvo (Ciny), katere se udeležujejo tudi dva člana tajništva Društva narodov. Udeležba Društva narodov na tej konferenci je dala »Morning Postu« povod za trditve, da namerava Društvo narodov zgraditi lastno zračno flotilo. Mednarodna korporacija za zrakoplovstvo je izjavila, da temu načrtu Društva narodov ne bo ugovarjala. Omejeni list trdi, da bi pomenil ta korak Društva narodov proglasitev za nekako neodvisno državo. Kakšne namene ima Društvo narodov za aeroplani in zrakoplovi, še ni znano. Ni pa izključeno, da jih hoče vporabiti v skrajnem slučaju kot sredstvo, da prisili neposlušne države k pokorščini.

Za prvo silo bi si Društvo narodov izposodilo zrakoplove od včlanjenih držav. Ti zrakoplovi bi prešli začasno v njegovo last in bi bili označeni s črno barvo preko dosedanjih državnih barv. Po drugi verziji bo vporabilo Društvo narodov zrakoplove samo za prevoz članov na konferenci v Ženevi. V ta namen namerava zgraditi v Ženevi lastno letališče.

Strašen čin jugoslovenskega rudarja v Franciji

V kraju Bruay-Artois se je odigrala te dni drama, ki prekaša po grozoti vse dosedanje rodbinske tragedije. V terek je neki rudar pred odhodom na delo opazil, da so vežna vrata hiše, kjer je stanoval, okrvavljena. Tudi na pragu so se poznali sledovi krvi. Sledil je krvavi lisam, ki so vodile v stanovanje sosedu, rudarja Mihaela Kalafatića, rod. dom Srba.

V pritičju je našel Kalafatićovo ženo s strašno rano na vratu. V strašnih predsmrtnih mukah je skušala ne-

srečna žena nekaj napisati na košček papirja, ker pa je bila zato prešaba, je pokazala rudarju z roko v prvo nadstropje. Rudar je hitel po stopnicah v Kalafatićovo sobo, ki je bila vsa okrvavljena. Na tleh je ležalo troje grozno razmesarjenih trupel: 28 letni rudar Kalafatić in njegova dva otroka v starosti 9 in 4 let, vsi s prerezanimi žilami. Poleg mrtvega očeta je ležal ostro nabrušen kuhinjski nož. Rudar Kalafatić je hotel odpotovati v Avstralijo. Bil je priden in vesten delavec. Ker mu žena ni hotela slediti, se je razjezil in v hipni duševni zmedenosti izvršil grozen čin. Spal je usodne noči skupaj z žimnicami z ženo in otroci, ker je dan poprej prodal polhišvo. Ponoči je prezeval vrat najprej ženi, potem otrokoma, končno pa se sebi. Žena je imela še toliko moči, da se je zavlekla v pritičju in klicala brez uspeha na pomoč. Odpeljal so jo v težkem stanju v bolnico. Tragedija, o kateri smo kratko že poročali, je zbudila med rudarji splošno sočutje.

Grozni trenutki v New Orleansu

Ameriški veletok Mississippi je preplaval prostrana zemljišča in vali po njih ogromne mase blatne vode. Katastrofa, ki je zadel kraje ob tej reki, je ena največjih, kar jih pozna zgodovina Zedinjenih držav. Državni tajnik Hoover, ki ga je poslal prezident Coolidge v poplavljen kraj, je v četrtek sporočil vladi, da je že 200 mrtvih in 150.000 ljudi brez strehe. Valovi rušijo nasip za nasipom in katastrofa je od dne do dne večja. V četrtek zvečer je Hoover poročal, da je naraslo število mrtvih že na 450, ljudi brez krova pa na 200 tisoč. Mesta ob doljnem toku reke Mississippi preživljajo grozne trenutke.

Največja groza se je polastila prebivalcev velikega trgovsko-industrijskega mesta New Orleansa, ob izlivu reke na severni obali mehiškega zaliva. Včeraj opoldne so z dinamitom porušili enega največjih nasipov, da prepreči naval vode na mesto. Očividci pripovedujejo o nepopisnih prizorih groze in gupa v New Orleansu. Mesto leži v ravnini in zato se je bati, da bodo valovi večino hiš porušili in odnesli v morje. Prebivalstvo že več noči ni zaslišalo oči. Od groze in strahu pred strašnim razdejanjem so mnogi ljudje zblazneli.

Vlada je napela vse sile, da reši, kar se še da rešiti. V poplavljenih krajih so se pojavile nalezljive bolezni in zato je vlada poslala prebivalstvu na pomoč sanitetne oddelke in zdravnike, da preprečijo širjenje malarije in drugih nalezljivih bolezni. Mobilizirana je vsa milica. Nad poplavljenimi kraji kroži stalno 50 letalcev, ki informirajo oblasti o stanju vode in pomožne akcije.

Moški za časa Abrahama

Sloviti angleški raziskovalec babilonske kulture Mr. Woolley se je te dni vrnil iz mesta Ur v Babiloniji, kjer je raziskoval spomenike babilonske kulture. Iz tega mesta je baje Abraham potoval v obljubljeno deželo Kanaan. Woolley je prinesel s seboj 39 zabojev, polnih raznih zgodovinskih predmetov neprecenljive vrednosti.

Kakor zatrjuje sloviti učenjak, je potek raziskovanja pokazal, da so se pred 6000 leti moški prebivalci mesta Ura sminkali. Uporabljali so rdečila za ustnice ter nosili tudi uhan. Da pa kljub temu niso bili popolnoma pomehkuženi, je razvidno iz tega, da so nosili samo en uhan, ženske pa dva. Na pokopališču v Uru je Woolley nabral 19.000 komadov raznih dragocenih predmetov, med njimi zlate žebelje, šivanke, dleta, krasno izdelane prstane, zapestnice, ogrlice, diademe, verižice, šatulje za manikiranje, glavnike iz slonove kosti, sulice z zlatimi konicami itd., ki pričajo, da je bila v Babilonu tri tisoč ali štiri tisoč let pred Kr. kultura na izredno visoki stopnji.

Angleški učenjak je tudi mnenja, da te najdbe in odkritja dokazujejo, da izvora kulture ni iskati v Egiptu, marveč, da je bila civilizacija v Mezopotamiji že razvita, ko so bili Egipčani še barbari.

bim kmalu tako prijetno družbo...

— Gospod, zdi se mi, da imate nekoliko predrzne pretenzije.

— Nikakor ne, gospodična. Bojim se, da ste me napačno razumeli. Hotel sem samo reči, da si človek ne more misliti večje sreče, kakor potovati ob tako lepem vremenu skozi tako krasno pokrajino v družbi tako božanstvene žene, kakor ste vi, gospodična.

— Vi se pretirano laskate, gospod, — ga je zavrnila mlada dama in se koketno nasmešnila.

— Prav nič se ne laskam, gospodična, samo resnico govorim.

— Molčite! Iskrenost je samo čednost, o kateri se govori, a nihče se ne sme in ne more z njo bahati. Dovolite mi dvomiti, da bi bili vi taka izjema.

— Gospodična, jamčim vam s svojim življenjem. Skoraj bi dejal, da trpim na odkritosrčnosti.

— Predobro poznam moške, gospod. Moški smatrajo ženske za rože ob potu. Trga jo jih, ko pa ovenejo in izgube prijetni vonj, jih vržejo v cestni prah in iščejo druge. Vsek oženjeni moški dvori sto drugim ženskam, le svojo pozablja!

— Žal mi je, gospodična, da nisem

Žaloigra madridskega toreadorja

Poročilo o letošnjih bikoborbah in nesrečnem nastopu matadorja Frega.

Nedavno je v madridski areni ponesrečil slavn matador Luis Freg, Mehikanec. Njegovo tragedijo, ki se je ob skrajno napetih prizorih odigrala na prizorišču nečloveških španskih bikoborbor, opisuje spretno pero novinarja Eduarda Foertscha v naslednjem dramatičnem poročilu:

Vročina. Zgoče sije solnce z vedrega neba. Pravi popoldan bikoborbor v areni. Iz osrečja mesta se valijo ogromne gube ljudi po široki cesti; naglo, nezadržno, kakor močna valujoča reka. Po stranskih ulicah priteka do toki. Na koncu mesta, kjer se pričenejo goli rjavi grički, stoji okrogla stavba iz rdečkastega kamena. Korida. Izredno nasprotje k modernim belim hišam v mestnih ulicah.

Peljal se je proti areni v hitrem, belem vozu. Zlato se blešči njegova obleka, blesteče zlato na solncu.

— Luis Freg, Mehikanec!

Glasno šumenje, brenčec nemir vlada v Koridi, tem velikem cirkusu. Pregibajo se tisoči pestrih pahljač. Z visokih balkonov visijo barvane preproge. Ograje so okrašene s krasnimi manilskimi ogrinjali, ki so prej ogrinjala mehka ramena lepih žensk. Rdeče-rumeno-rdeče se blesti tu in tam. To so barve solčne dežele.

Široki prostor je kakor ogromna odprta skodela, ki zajema svetlobo in barve. Visoko zgoraj sloni težko temnomodro nebo.

Prideta kralj in kraljica. Lepa kraljica s črno mantiljo okrog glave, z rdečimi rožami v svetlih lasih in na grudih.

Glasovi trobent premagajo nemir. Dva jezdeca v črni opravi jezditja preko peska. Glasba. Široka vrata se odpro — solnce pada na blestečo svilo, na zlato in srebrno vezeno. To je prihod toreadorjev s tremi matadorji na čelu. Luis Freg, Mehikanec, je v sredi.

Rdeče rjuhe za borbo imajo v rokah. Zamah z belim robčkom. Bobni zagrmijo, trobente zapoje. Vrata ob ograji se odpro. Tema dupljaja. — Zdaj zadoni vzklikanje in ropot vsenaokrog:

— Bik!... Bik, najlepši, najmočnejši, najslabši stvar na svetu.

V bleščem solncu prska mogočna črna žival. Tam se pojavi rdeč plašč. Bik se požene rohneče, da se zapraši pesek, in v skoku suna z rogovi v plašč, ki se je v loku umaknil. Ves razdražen se bik obrne in se v sridem naskoku zažene proti toreadorju, ki se v naglih skokih spretno postavi na visoko leseno ograjo, ob katero treščijo bikovi rogovi, da se deske drobijo v treske.

Dolgi in koničasti so rogovi, najstrašnejše orozje v živalskem kraljestvu. Bik rjove, skeli ga vboj s sulico v hrbtišču. Pene mu kapljajo iz gobca. Bobneče odleti konj ob leseno steno. Rogovi črnega nasprotnika razmrevajo njegovo revno truplo. Toda možje se ne buje rogovi, ki so se namočili v krvi. Nadeljujejo drzno igro. Nova pravila bikoborbor večajo nevarnost, ki jo brezumna drznost stopnjuje do neverjetnosti. In konjski kadavri se kopičijo v areni — kadavri z dolgim, grdim zobovjem in skrivnostnim steklenim pogledom v umrlih očeh.

Kmalu štrlijo jeklene sulice iz razmesarjenega bikovega hrbtišča. Bik prha, rjove in sopiha. Visoko se drobi pesek. V širokih prgah teče temna kri po črnem trpu. S skratnim robcem in tankim mečem se ponosni matador približa svojemu nasprotniku. Cisto blizu ob prsih se obrežnejo rogovi in vedno rdečo strahoten krog okrog moža. Toda človek, ki je premagal bojazen, se samo smehlja.

Tanki, svetli meč se dvigne naperjen in išče mestece globoko za rogovi, kjer bo prodrl v truplo. Sumek. V enotno skupino se združita človek in žival. Zdaj se loči strašni objem: do ročaja tiči meč v hrbtišču. Bik se opoteka, se stresa, obupan vzdih prešine njegovo truplo. Nato se zgredi: mrtev. Kričje proslavlja množica zmagovalca in s ploskanjem izraža priznanje mrtvi junaški živali.

Mehikanec Luis Freg mora umoriti drugega bika, opasno žival, žoltorjave barve, zavratno in malo pogumno. Ta bik le obotavljaje napada jezdece. Zdaj mu začnejo zabadati žareče pišce v truplo. Hripavo rjove se bik vzpenja med praskanjem raketa, v dimu ožgane dlake in v ognju šumeče krvi: prizor peklenske strahote!

oženjen, da bi vam mogel dokazati nasprotno. A če bi vedel, da dobim tako božanstveno ženo, kakor ste vi, bi se pri tej pritičji poročil in umrl ob njenih nogah.

— Molčite, laskavec, odvrne neznanca in ga osreči z zapeljivim pogledom.

Razgovor se je nadaljeval v tem tonu in še pred Nico sta se našla v tesnem objemu.

V Nici je Jovo izstopil, dama je pa nadaljevala potovanje. Pri slovesu ga je prosila za ime in naslov, da bi lahko nadaljevala začete stike.

— Jovo Žikič, — je odgovoril brez pomisleka.

— Jovo Žikič? je vzkliknila mlada dama začudeno. — Iz Beograda?

— Da, gospodična, je pritrtil Jovo boječ, ker je že slutil, da je zagrešil veliko neumnost.

— Sram vas ljudi, lopov! Vi ste mož moje sestre. Doslej vas še nisem osebno poznala. Čim sem vas pa spoznala, sem uvidela, da ste ničvrednež. Tudi sestra bo debelo gledala, ko izve.

Vlak je začel pomikati in kmalu je igrinil v daljavi. Jovo je kakor okamenel obstal na peronu in premišljal, ali za zakonskega moža res ni bolje, da se odreče vsem avanturam...

Podžgan s priznanjem, ki ga je žel prvi matador, se Luis Freg loteva skrajnosti in je še brezumnije drzen kakor njegov prednik. Parkrat kleče pričaka naskok divje besnečega bika. Luis Freg hoče biti zmagovalac v tekmovanju z ostalimi matadorji. Biti hoče prvi junač dneva. Za vzor in pomot, ne za denar! Pozabil je prase, ki krasijo njegovo telo: spomini na globoke sunkove rogovi, ki so često ogrožali njegovo življenje. In se tudi ne spominja svojega brata, ki je tu, v isti madridski areni izdihnil s pretrganim vratom...

Meri. Ročaj meča se dotika lica. Mrmranje in vzklikanje množice ušne. Nenaden molk. Razburjenje poslednjega trenutka umorivte zapira vsa usta.

In vsi usta zadoni v donečem krik. Rogovi so prišli! Visoko zlezi matador. Padne naravnost med rogove. Omahuje sem in tja. Telebne močno na tla. Tu je bik nad njim. Trikrat, širikrat sklone glavo, preden uspe drugim, da se vržejo vmes in odstranijo bika.

— Kaj se je zgodilo?!

Gledalci so se dvignili, strašno vznemirjenje prešinja vrste.

Matador se je dvignil, podprt od drugih. Malo ga briga, kaj se je zgodilo. Njegov prvi pogled velja biku. Bidek smehljaj zadovoljstva mu zaigra na licu: meč tiči na pravem mestu, zasajen do ročaja.

Nevoljno odklanja vse, ki ga hočejo podpreti. Pobere rdečo ruto in stopi pred bika. Glasno vzklikanje odobravlja dobi vboj in proslavlja srečni slučaj, ki je rešil matadorja.

Toda matadorjeva obleka je preluknjana, raztrgana na več mestih: ob nogah, mečih, na prsih. Na levi meči je videti malo krvi. Ampak bik je zadet do smrti. Z negotovim korakom se opetla žival ob leseni ograji in išče mesto za svojo smrt. Preko arene pihlja diš smrti.

Matador je vedno tik pred rogovi, katerih strašno ljubeznivost je okusil. Zelo je obdelal, z roko večkrat seže k srcu. Preiskati ga hočejo, a odkloni. Najprej mora pasti bik.

Valovanje prešinja močne ude umirajočega bika. Sumek z bodalom v temne podre rogato glavo v pesek.

Zopet zagrm odobravljanje z divjim občudovanjem. Klobuki frčijo v areno. In zopet se zahvaljuje matador, sicer smehljaje, a vedno bledeši. Močnejše se je potemnila svetlo rožnata leva nogavica. Kri curka po telesu, toda nobene boleštni ni v obrazu, ki je temno ožgan od solca kakor da je vlit iz bronu. Neprestano pozdravljač in se zahvaljujoč stopa ranjeni matador počasi preko arene: zdaj je na poti v lazaret.

Ko je prekorajil vrata ograje, omahne v roke spremljevalcev. Nosiljke stoje po vrsti v polmračnem hodniku. Vzduh po bolnici.

Svetla in bela je velika soba s številnimi posteljami. Zdravniki prihajajo in žurno oblaščijo bele halje. Položen na operacijsko mizo se matador onesvešča. Prežejo in razparajo mu obleko. Tu so zdaj odkrile njegove rane: globok sumek rogovi v levo bedro, drugi v prsi, kjer je meso razklano in se vidijo drobci rebra. In na vsem telesu poleg starih brazd: leri, ogrebotine, bunke.

Zdravniki preiskujejo naglo in resno. Nepremično leži matador s slabim utripom srca. Nenadno ječe odpre oči in bolee strmi v obraze, sklonjene nad seboj. Zdravniki trdo zapove usmiljeniki: »Kloroform!...«

Skozi vrata, ki vodijo v kapelico Koride, pride duhovnik, ki tam vedno čaka kakor zdravnik. Vprašujoč pogled. Zdravnik pritrtil z glavo. Duhovnik se vrne v kapelo in prižge sveče na oltarju, da bo podoba Matere Božje osvetljena, ako bodo vrata morala ostati odprta za poslednje tolažilo. Medtem ko on molči, je matador v dušnem kloroformu izgubil zavest. Mehko onesveščen daje bobnemu telesu in trepetajoči duši blažje mir.

Zunaj v areni pa se slavnost nadaljuje. Nihče ne sluti zlega. In če bi se vedelo, — kdo bi se drnil zapovedati konec?

Končno je borba pri kraju. Šest bikov je izgubilo življenje, trinajst konj je molče končalo v pesku.

Skozi velika vrata proti mestu neso na ramenih junač dneva in ga slavi z vpitjem. Neki drugi matador, ki danes ni mogel obvladati bojazni, — bojazni, ki jo čutijo in morajo čutiti vsi, — se hoče molče in neopazno umakniti. Toda uzri so ga in ga zamajajo: »Strahopetec!... Na cesti ga izžvižgajo. Nalrditejši, ki se smatrajo ogroženi za vstopnjo, silijo vanj, dokler ga ne zaščitijo policisti na konjih.

In tretji, Mehikanec?

Se leži v narkozi. Skoro poldrugo uro je trajala opasna operacija. Dve zlomljeni rebri sta predrla prsno mrežo. Drobci so se vbojili v pljuča. Sumek z rogovi v bedro je bil 12 cm globok.

To je usoda toreadorja: iz najvišjega življenjskega užitka, po zmagi, v opoju slave, ožarjen z junaštvom in lepoto, je kruto zavrtjen in brez pomoči izročen ostrim zdravniškim nožem — žalostna, smutna ranjena kreature pod operacijsko žago.

Po končani predstavi so gledalci doznali, da se je zgodilo nekaj hudega. Mnogi se iz sočutja drugi iz gole hladne radovednosti drenjajo pred zaklenjenimi vrati dvorščica. Oddelek policistov na konjih stoji pred vrati nepremično na straži. Vpitja ni več. V skupinah se ljudje pogovarjajo polglasno:

— Morda je le lahko ranjen! pravilo eni.

— Morda je že mrtev! reko drugi.

In tretji so nekako doznali, da je dobil poslednje olje... Nekateri so bledi in štrti: razjeda jih zavest skrivnice in kesanja. Pred širokimi vrati se ustavi konj. Trije je možje, zdravnik, stopijo vanj, nekdo pa nese culo, grdo zmehčano, zvezano, revno in žalostno: pomotno oblačilo matadorja.

Rene Roš:

Dogodivščina v vlaku

Jovo Žikič se je poročil pred dobrim letom. V discipliniranem zakonskem življenju se je Jovo le težko odvalil nočnega življenja, polnega zanimivih doživljajev in avantur. A vendar je skušal zapopasti resnost svoje bodočnosti in se je vsaj navidezno udal in prilagodil novim razmeram.

Ko se mu je pa prvič nudila prilika nastopiti daljše službeno potovanje, sam brez žene in drugih takih kontrolorjev, je bil v njegovem srcu že davno dozorel sklep, da to priliko temeljito izkoristi. Potovati je moral daleč, v inozemstvo, v divno Nico. Kakor nalašč!

— Hvala Bogu, da se lahko vsaj za nekaj časa otresem nič kaj prijetnega zakonskega jarma in zopet prostó za diham, — je dejal sam pri sebi, ko je šel na kolodvor.

Bil je pripravljen na vsako avanturo.

Od Beograda do Milana je bilo potovanje zelo dolgočasno, brez vsakih posebnih dogodkov in doživljajev, ki si jih je tako vroče želel. V Milano je pa vstopila v njegov kupe lepa, mlada

dama, zelo privlačne zunanosti.

Vlak je drvel po lepi pokrajini. Jovo je napenjal možgane in si v duhu že predstavljal eno svojih najlepših avantur.

Ker se ni nudila nobena druga prilika, da bi začel razgovor, se je čez nekaj časa navidezno ravnodušno obrnil k lepi neznanki, rekoč:

— Oprostite milostiva gospodična.

— Da, sem gospodična...

— Hvala, dovolite odpreti okno?

— Prosim, izvolite.

Odprl je okno in nadaljeval:

— Ta pokrajina je res divna...

Prvič potujem po teh krajih...

— Vsaka pokrajina je lepa, kadar jo človek prvič vidi...

— Gospodična potuje v Pariz?

— Ne.

— V Toulon?

— Ne, ne, gospod.

— Potem pa sigurno tudi v Nico?

Torej mi bo naklonjena sreča, da ostane

od konca potovanja v vaši družbi.

— To pa ne

V mraku se odtoč premika žalosten spre-
vod: štirje možje s počasnimi koraki neso
pokrito nosilko z ranjenim matadorjem.
Mnogi ljudje stopajo za njimi molče, od-
kritih glav, kakor za pogrebom. Cesto od-
ložijo nosilko: zdravnik preiskuje, ali
je še pri življenju, ali mu še urupa srce.
Sprevod krene proti kliniki znanega
zdravnika. Tam že dolgo vedo, kdo prihaja.
Vsa okna so svetla in odprta. Bele usmil-
jenke čakajo na balkonih in gledajo navzdol
— ampak drugače kakor nališpane dame v
Koridi.

Do polnoči postajajo ljudje pred poslop-
jem in hočejo vedeti, kako je z matadorjem.
Končno doznajo, da diha skozi odprto rano
na prsih, vendar da obstaja možnost re-
šitve.

— Ozdravel bo!
Mnoga vznemirjena srca so tisto noč
molila za matadorja.

Tiha in zapuščena je ponoči arena. Me-
sec sije vanjo in riše osire sence. Kakor da
sedi desetletski nevidni duhov na golih
kamenih in strmi v čarobni krog pod se-
boj, sočustvujoči s skeletnimi bolečinami in
nepotrebnim trpljenjem.

Vse z Vatikanom.

— Vrag vzemi vse skupaj! Prokleta
politika! Sedaj se je tudi že rdeča in-
ternacionala združila z Vatikanom.

— Kie si pa to slišal?
— Nič slišal. Kaj ne vidiš, da so le-
tos že združili nedeljo in 1. maj.

Gospodarstvo

Ljubljana in njeni velesejmi

V eni državi živimo trije bratje. Dosti
razlik plemenskih, kulturnih in verskih na-
so, združujejo nas pa politični in gospo-
darski momenti in interesi in sicer tako
močno, da moramo na zunan nastopiti kot
nacionalna enota.

Vse naše prireditve, ki naj informirajo
svet o stanju naše kulture in gospodarstva,
morajo biti zato izrazito jugoslovenskega
značaja. Tudi ljubljanski velesej je bil
zasnovan na tej široki podlagi. Uspeh ni
izostal. Število razstavljalcev iz vseh po-
krajn naše države se množi leto za leto.
Z reprezentativno izložbo sadov svojega
dela ter svoje organizacijske sposobnosti
smo dokazali inozemstvu, da smo stopili v
krog gospodarsko razvitih narodov Evrope
kot enakoveren član ne več kot njih va-
rovane. Inozemstvo naj spozna, da naša
notranja konsolidacija napreduje, da je tu-
di pri nas lepo razvit čut za delo in red,
okus in lepoto.

Ljubljana, čeprav najmanjša in naj-
skromnejša izmed treh jugoslovenskih pre-
stolnic, ima smisel za enotnost, veličino,
ugled in procvit naše države, in sicer ne v
najmanjši meri.

Ta širokopteznost stremjenja in hote-
nja našega od treh tujih držav obkroženega
slovenskega naroda odseva tudi v delovan-
ju in v uspehih ljubljanskih velesejmov.
Ti sejni so tako smoteno in solidno orga-
nizirani, da se napram njim vse priredit-

ve lokalnega in provincialnega značaja ni-
so mogle trajno vzdržati.

Ne da se namreč tajiti, da je Ljubljana
ravno vsled svoje zapadne lege v vsej kra-
jevini najbližja ostali centralni in zapadni
Evropi in da je najvažnejše in največje
križišče svetovnih prog v Jugoslaviji: tu so
križajo v resnici svetovne proge Pariz-Mu-
lan-Trst-Beograd-Sofija-Carigrad, odnosno
Beograd-Bukarešta, s svetovno progo Pra-
ga-Dunaj-Gradec-Trst-Rim ter s sporedno
progo Frankfurt-Monakovo-Beograd.

Ljubljana je torej v pravem pomenu
besede ključ do Jugoslavije in s tem do
balkanskega polotoka. Da pa tudi življenje
v Ljubljani sami pridobiva na velikomest-
nem značaju, nam pričajo snažni hoteli,
udobno in lepo urejene restavracije, raz-
košno opremljene kavarne in zabavišča,
priznana dobro opremljena gledališča itd. Po-
sešno privlačno silo pa ima Ljubljana iz-
med vseh jugoslovenskih mest po svoji
krasni legi na pragu divnih slovenskih pla-
nin in jezer, kamor dosepejo naši dragi gost-
je v par urah železniške vožnje.

Ljubljana je zavestna nositeljica in pred-
staviteljica jugoslovenski misli proti zapa-
du, njeni velesejmi razgrinjajo naravne za-
klade njenih prebivalcev pred očmi tujega
sveta, pričajo pa tudi o poštenosti, točno-
sti in vestnosti slovenskih delavcev, obrt-
nikov, trgovcev in industrijev, ki so si pri-
dobili po teh svojstvih dober sloves v
mednarodnem trgovskem stanu. Zato so
ljubljanke velesejmi ne samo provincialna
izložba male Slovenije, ampak v resnici
splošna prireditve združene in vedno moč-
nejše Kraljevine SHS.

—g Izvoz turškega tobaka na Češkoso-
vaško. Te dni se je vrnil iz Angore gene-
ralni ravnatelj češkoslovaške tobačne reži-
je dr. Pospíšil, ki je merodajnim turškim kro-
gom pojasnil, da upošteva češkoslovaška to-
bačna režija pri nakupu tobaka samo kakovost
in cene. Češkoslovaška uvaža iz Turčije
mnogo cigaretnega tobaka, ki gre preko
Trsta in Hamburga.

—g Dobave. Dne 23. maja se bo vršila
pri ekonomskem odeluju direktorije državnih
železnic v Ljubljani licitacija glede dobave
50.000 kg bukovega oglja ter glede dobave
10.000 kg pisane bombaža za čiščenje lo-
komotiv. Predmetni oglas z natančnejšimi po-
datki je v pisarni žbarnice za trgovino, obrt
in industrijo v Ljubljani interesantom na
v pogled.

Švica — raj Evrope

Prihodnji program ZKD Ljubljana.

Po vsej pravici zamoremo imenovati
divno Švico s svojimi neizmernimi in ne-
prekosljivimi naravnimi lepotami raj Ev-
rope. Brezkončno število tujcev iz vseh de-
lov sveta se divi vsakoletno njenim kraso-
tam in uživa z naslado lepote narave, s ka-
tero je ta dežela tako bogato obdarovana.
Tudi nas vseh skromna želja je, ogledati si
te kraje, o katerih čujemo in čitamo dan za
dnem toliko lepega. Zato si je nabavila
ZKD za svoj prihodnji program izredno
krasen in poučen film o Švici. Ravno na
dan 1. maja, ko se vsi veselimo zopetnega
oživljenja narave, ko z veseljem gledamo

prvo zelenje in cvetje in praznujemo vsta-
jeenje narave, vodi ZKD svojo publiko v
kraljestvo lepote, v prelepo Švico, da mu
pokaže vso čudovito naravno krasoto teh
krajev. Ves film je nekaka velepešema pri-
rodi in človeškemu umu, nekak sprehod po
cvetnem rajju Evrope. Izredno zanimiv je
ta film za stano in mlado, osobito pa bo
navdušil naše sportnike, planince in vele-
turiste. Oglejte si razstavljene slike v iz-
ložbenem oknu ZKD pri kavarni »Zvezda«
in nabavite si pravočasno v predprodaji
vstopnice.

Predstave se vrše v kinu Matica v so-
boto 30. t. m. ob 14.30 in v nedeljo 1. maja
ob 9.30 in 11. dopoldne. Cena običajna po
2 in 4 Din za sedež. Sobota predstava je
odslej vsled nedeljskih izletnikov namenje-

Po znižani ceni.
Dvokolesa, motorji, vsakovrstni
otroški vozički, nameštni deli in
pneumatika. Poseben oddelek za
popolno popravilo, emajliranje in
popravilo otroških vozičkov, šivalnih strojev.
Prodaja na obroke — Ceniki franco.
„Tribuna“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4

Pohišstvo
prvovrstne masivne spalne oprave, javorjeve, češnjeve,
brastove in vsakovrstne kuhinjske oprave po izredno
nizkih cenah se dobe v stalni zalogi pri

Josip Kuhar, splošno mizarstvo
Št. Vid nad Ljubljano.

Inserirate v „Slovenskem Narodu“

Otvoritev nove pekarnice.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem
otvoril v Slomškovi ulici št. 14
novo povsem higijenično in moderno
urejeno pekarno
izgotavljam bom vsakovrstno pecivo od navad-
nega do najfinjšega. Moja dolgoletna praksa jamči, da
bodem zadovoljil vsem željam strank, zato se priporo-
čam najljubše za cenjeni obisk.

Z odličnim spoštovanjem **Josip Starič**
(preje v Florjanski ulici.)

STOEWER šivalni stroj

STOEWER šivalni stroj
Le ta Vam poleg šivanja entla
(obšiva), veze (šika), krpa pe-
nilo in nogavice. Brez vsakega
preminjanja plošč in drugo je
stroj: v minuti pripravljen ali
za vezenje in ravno tako hitro
zopet za navadno šivanje.
Poleg vseh prednosti, ki jih za-
vzema šivalni stroj STOEWER,
je tudi najcenejši.

Ne zamudite ugodne prilike in
oglejte si to izrednost pri
Lud. Baraga,
Ljubljana, Selenburgova 6/l. Čilni pogoji. — 15letno jamstvo.

Zahvala.

Vsem, ki ste me tolažili in izražali
sožalja v najtežji boleti, ki me je zadela
vsled izgube mojega predobrega in nad
vse ljubljene soproga, gospoda

PETER REPIČA
nadučitelj v pokoju

izrekam prirčno zahvalo. Posebno za-
hvalo pa sem dolžna prečastitemu go-
spodu župniku p. Gvidu za tolažila v
času bolezni, učiteljstvu in prijateljem
iz Unca in Rakeka, dalje cenjenim go-
spodom pevcem za ganljive žalostinke
ter vsem njegovim tovarišem in prijat-
eljem iz Ljubljane, ki so blagopokojnika
spremili k večnemu počitku. Srčna Vam
hvala. Ohranite ga v blagem spominu!

Ljubljana, 30. aprila 1927.
Vilma Repič

L. Mikuš
Ljubljana,
Mestni trg 15
Priporočila svojo za-
logo delničarjem in
solničnikom ter spre-
najalnim palic.

Brivski lokal
oddam v najem. — Naslov v
upravi „Slov. Naroda.“ 1051

Pletilni stroj
št. 5/36 naprodaj. — Naslov
pove uprava „Slov. Naroda.“ 1066

Dve skladišči
(magacina), event. za pisarno
oddam s 1. avgustom. —
Natančneje se poizve pri kam-
noseku Vodniku, Ljubljana,
Kolodvorska ulica. 1054

Iščemo zastopnike
po vseh večjih krajih. Lahko
posel; uslužek dober. — Pisati
na: „TRIUMPH“, Beograd, Ja-
vorska 3/a. 1044

„Posest“
Realitetna pisarna
družba z o. z.
LJUBLJANA,
Miklošičeva cesta št. 4
sprejema prijave in
posreduje
pri oddaji stanovanj, sob, tr-
govskih in obrtnih lokalov, za
oddajalce popolnoma
brezplačno.
Nudi prevzemnikom veliko
izbiro v stanovanjih, samskih
sobah, trgovskih in obrtnih
kmalih po nizkih pristojbinah.
Za oddajalce najboljša pri-
lika oddaje stanovanj, ker brez
vseh stroškov. 43/L

Kolesa poniklja
in emajlira ter popravlja naj-
ceneje — Nardin in drug, Po-
ljanska cesta 31. — Oglejte si
zalogo koles in šivalnih stro-
jev. 1055

Katera dama
bi posodila uradniku s stalno
službo Din 2000. Vrnem tekom
enega leta Din 2500. — Ponud-
be pod „BLAGA/1014“ na upravo
„Slov. Naroda.“

Krojaške pomočnike
samo za boljše delo — sprej-
mem takoj. — Presker, Ljub-
ljana, Sv. Petra cesta 14. 1050

Enodružinsko vilo
na Bledu, vodovod, električna
razsvetljava, velik vrt — radi
odpovedanja poceni prodam
— Ponudbe pod „Vila/1027“
na upravo „Slov. Naroda.“

Dobrodošlo gostilno
v mestu ali na prometnem kra-
ju na deželi isčem takoj v na-
jem. — Ponudbe pod „Promet-
ten kraj/1013“ na upravo „Slov.
Naroda.“

Svilena obleka
za srednje vitko damo, popol-
noma nova, naprodaj. — Po-
nudbe pod „Svila/1040“ na upr.
„Slov. Naroda.“

Trgovska pomočnica
izvrjena v manufakturni stro-
ki — isče stalno službo. —
Ponudbe pod „Majša/1039“
na upravo „Slov. Naroda.“

Učenec
močan in priden, se želi izučiti
kijučnišarske obrti; najraje
da bi mel stanovanje in hrano
v hiši. — Ponudbe pod „Uče-
nec/1015“ na upravo „Sloven-
skega Naroda.“

Trgovski pomočnik
izurjen v mešani trgovini, želi
premeniti sedanje mesto. Gre
tudi na deželo. — Ponudbe na
upravo „Slov. Naroda.“ pod
„Juni/1028“.

„Posest“
Realitetna pisarna,
družba z o. z.
LJUBLJANA,
Miklošičeva cesta št. 4
prodaja:
HIŠO, enodružinsko, 1000 m²
vrta, Trnovo, Din 80.000.
HIŠO, enonadstropno, večje
število stanovanj, veliko dvo-
rišče, pri Sv. Petru, 180 tisoč
dinarjev.
VILO, enonadstropno, najso-
lidnejše novozidano, komfort-
no, 6 sob, pritlikline, lep vrt,
blizu Kongresnega trga, 300
tisoč dinarjev.
VILO, enonadstropno, novozid-
dano, 3 stanovanja po 2 so-
bi, pritlikline, vrt, Trnovo,
Din 175.000.
VILO, visokopritlikline, 4 par-
ketirane sobe, kuhinja, prit-
likline, velik vrt, pri klavnic,
Din 1.000.
VILO, enonadstropno, trista-
novanjsko, preko 1000 m²
vrta, Rožna dolina, 150.000
dinarjev.
HIŠO, dvonadstropno, več
stanovanj, cno takoj prosto,
prostorno zemljišče, Šiška,
Din 180.000.
HIŠO, pritlikline, 3 sobe, prit-
likline, velika delavnica, 600
kvadrat. metrov vrta, v ljubljans-
ski okolici, Din 100.000.
MALA HIŠICA z dvema sta-
novanjskima, nekaj dvorišča,
vrt, Krakovo, Din 30.000.
Poleg tega večje število sta-
novanjskih, trgovskih, gostilni-
ških in obrtnih hiš v Ljubljani
in predmestjih, kmetijska pose-
stva, vsakovrstna podeželska
posvetva, industrije itd. v naj-
večji izbiri, stavbne parcele,
v poljubnih izmerah in naj-
ugodnejših cenah. 1065

STAMPILJE
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 13

Lepa zračna soba
v Rožni dolini, z električno
razsvetljavo — se odda gospo-
du ali gospodini. — Ponudbe
pod „Miren/1029“ na upravo
„Slov. Naroda.“

Ekonom
z večletno prakso, starejša moč,
vzajem vsakršnega dela, zmogel
slovenskega in nemškega jezi-
ka — isče službo pri večjem
posvetstvu ali graščini. — Po-
nudbe pod „Ekonom/1038“ na
upravo „Slov. Naroda.“

Družabnika
za razširjenje že obstoječe
večje dobrodoče trgovine z
manufakturno in dr., z zelo le-
pimi lokali na najlepšem in
najprometnejšem prostoru, ter
brezplačnim stanovanjem —
isčem. — Ponudbe z visokostjo
kapitala pod „Kapital/1008“ na
upravo „Slov. Naroda.“

V najem se odda
eno stanovanje pri gorenjskem
kolodvoru, obstoječe iz 6. ev.
3 prostorov, velikim dvoriščem
in vrtom, ter stanovanje v Sto-
žičah 86, visokopritlikline, obsto-
eče iz ene sobe, kuhinje,
šrambe in drvarnice. — Na-
slov pove uprava „Slovenske-
ga Naroda.“ 1034

Iščem družabnika
za staro, na najboljšem glasu
nahajajočo se, sodno protoko-
lirano trgovino v Ljubljani. —
Sodelovanje v trgovini pogoj.
Ista se nahaja na najpromet-
nejšem kraju središča Ljublja-
ne. Lep, svetel, zelo cenen lo-
kal z več izlozibami.
Vsled bolezni se ista tudi
pod zelo ugodnimi pogoji pro-
da. — Ponudbe pod „M. G.
1023“ na upravo „Slov. Naroda.“

Najboljša v materialu in konstrukciji so:
JOSIP PETELINCA kolesa in šivalni stroji
znamke GRITZNER, Adler in Phoenix. — Najlepše opreme,
posamezni deli, pneumatika, igle
za vse sisteme — samo v
Ljubljani
blizu Prešernovega spomenika ob
— vodi. —
Najnižje cene. — Tudi na mesečna odplačila.

Popolnoma novo! Višek senzacij! Prvič v Ljubljani!
Dirka v smrt...
Senzacionalni ljubavno-pustolovni
večfilm. — Tajna družba. — Ele-
gantni velikomestni pustolovci. —
Boj za dolarsko princeso. — Med
nebo in zemljo. — Velika avto-
mobilska dirka za prvenstvo sveta.
Dirjajoči avto v ognju. — Katastro-
fa. — Lažna ljubezen. — Nova bor-
ba za ljubavno bitje. — Predzno-
smeli podvig. — Katastrofa v pre-
doru. — Tajni kanal. — Poroka po-
glavarja elegantnih pustolovcev z
dolarsko princeso. — Zmaga prav-
ice. — Nova poroka, nova sreča. —
Do skrajnosti napeto. — Satanski
tempo. — Izvrstna igra. — Lepi
igranci. — Velezanimivo. — FOX
FILM.
Danes ob 4. pol 6. pol 8. in 9.
Jutri, v nedeljo, ob 3. pol 5. 6.,
pol 8. in 9.
ELITNI KINO MATICA
Drugi del in konec filma GINETA-
BISCOT se vsled tehničnih ovir pred-
vaja v ponedeljek 2. maja.

APARATI RADIO DELOVI
najslovitejših nemških firm v zalogi.
Prodaja na veliko in malo.
Cene aparatov: z eno svetiljko Din 800.—, z dvema svetiljkama Din 1200.—,
s 3 svetilkami glavni aparat »MARCONIVOX«, ki dela bolje od vsakega
druga v sprejema vso Evropo Din 2200.—, s 4 svetilkami »TESLAPHON«
Din 2500.—, s 4 svetilkami »NORA NEUTRODIN« s skalo stanic Din 4500.—.
Aparati: »TROPADIN«, »SUPERHETERODIN« od 5—6—7 in 8 svetiljk
Din 3000.—, 4500.—, 5000.— in 6500.—.
Aparati se prodajajo z dolgoletnim jamstvom za odlično delo. — Zahtevajte
bogato ilustriran cenovnik (cena 3 Din za 72 strani).
Pridite na brezplačni koncert (ob torkih, četrtkih in sobotah od ¼ 9. do 10. zve-
čer) ali zahtevajte, da se Vam potom Vašega telefona na št. 41—85 priredi
koncert. Potniki in preprodajalci strokovnjaki naj se javijo. Dober zaslužek.
Ako aparate sestavite sami, je cena polovična. Za uspeh se daje jamstvo. —
Vsak brez razlike lahko po mojem navodilu sestavi aparat sam brez kakršne-
gakoli strokovnega znanja.

Radio industrija ING. DJORDJE BLAŽEK
Toplična vnanca 4 BEOGRAD Telefon št. 41-85

Premog, drva, koks,
ogljje — «LIRIJA», Kralja Pe-
tra trg 8. Tel. 220. 52/L

J. Stjepušin

— Sisak —

preporuča
najbolje tambure, žice
cariture, škole
ostale potreb-
šnice za svo
glazbalo. Odli-
kovani na po-
stoj. izložbi. — Cjenici franko.

Najnoviji opohalni izum
petrolejska plinske svetiljke,
„AIDA“ z AUROVO žarnico

200-500
sveć moči.

Krasna bela luč
Neznatna po-
raba petroleja
Sveti kakor
elektrika!
„AIDA“

se rabi za razsvetljavo prodajalnic,
uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvo-
rišč, vrtov itd. „AIDA“ je pri-
kladna za najmanjše in največje
prostore. — Zahtevajte prospekt!
Glavno skladišče za SHS ima
elektrotehnična firma

SVARC i drug
ZAGREB, Preradovičeva ulica 1
— Iščemo zaupne zastopnike —
— Zahtevajte takoj prospekte! —

Kegljanje na dobitke!

Od 1. do 15. maja. — Dobitki
700, 500, 300, 200, 100 Din. —
Kroglice poljubne. Damska da-
mila. — «Triglav», Bohoričeva
ul. 9. 1069

G. Flux, Ljubljana,

Gospodarska ulica 4/L — Stro-
kovna posredovalnica boljših
služb — išče nujno: plačilno
in restavracijsko kuharico za
tu, prvovrstno kuharico za Do-
berno (sezona) in za Maribor
restavracijsko šef-kuharico in
drugo; več kuharic za Rogaško
Slatino, blagajničarko za točil-
nico večjega podjetja, blaga-
ničarko za kavarano, več pri-
vatnih kuharic itd. — Priporo-
ča priprosta delavna dekleta;
tudi začelnice, za vsako delo
in plačo. 1049

Najstarejša slovenska pleskar-
ska in ličarska delavnica

Ivan Bricej, Ljubljana,

Dunajska cesta 15 in Go-
spodarska cesta 2 (dvorišče
kavarne «Evropa»).

Se priporoča. — Izvršitev toč-
na, cene zmerno. 78/T

Zastore, posteljna pregrinjala,
perilo, monograme, obleke i. dr.

veze najfinije in najcenejše

matek & Mikeš

Ljubljana, Dalmatinova ulica 13.

Entljanje, ažuriranje, predtis-
kanje ženskih ročnih del za trgo-
vino, šolo in dom.

popravila, preobleke

PREŠERNOVA UL. 37. 42.

KRUNA

podkovski žeblij

so iz najboljšega železa za
podkovanje. S svojo dovršeno
izvedbo nadkrijujejo vse os'a-
le znamke podkovskih žeblijev.

Kupujte samo

„KRUNA“ podkovske žeblije.

Mustad jugoslovanska trgovina železa
in železnice i. željezne robe d. d. Karlovac

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjamo, da se je
pleskarska in črkoslikarska delavnica tvrdke BRATA EBERL nasl.

Martinc, Černe & Co., d. z o. z.

preselila

v lastne prostore

Vošnjakova ulica 8 (preje Cesta na gorenjsko železnico). 1053

Živela sreča!

Dobitki V. razreda

Premije	Din	Din
2 po	1.200.000	2.400.000
2 po	500.000	1.000.000
		3.400.000

Dobitki:		
2 po	400.000	800.000
2 »	300.000	600.000
2 »	200.000	400.000
2 »	100.000	200.000
2 »	80.000	160.000
4 »	50.000	200.000
16 »	40.000	640.000
30 »	30.000	900.000
40 »	20.000	800.000
100 »	10.000	1.000.000
300 »	4.000	1.200.000
4.500 »	2.000	9.000.000
110.000 »	500	55.000.000
115.000		74.300.000

Srečke državne razredne loterije

za V. razred 13. kola so godne za zameno.

Žrebanje V. razreda traja 20 dni, od 7. do 31. maja vsak delav-
nik dopoldne in popoldne. Vsak dan se izžreba po 6000 celih srečk.
Srečk z doplačilom za glavno žrebanje V. razreda imam vseh vrst
največjo izbiro.

Cena srečkam z doplačilom je: dvojna cela srečka Din 1000.—,
cela srečka Din 500.—, polovica Din 250.— in četrtinka Din 125.—.
Naročila izvršujem takoj po prejemu denarja, vse srečne slučaje čuvam
tajno; denar se lahko pošlje po vsaki pošti na moj čekovni račun
št. 52.100.

Poštnina in vsa obveščanja brezplačno.

GLAVNA POOBlašČENA KOLEKTURA SREČK

Drag. R. Kolaković
Beograd, Kneževke Liubice 15. Telefon 26-80

PREVOZNA LOKOMOBILA

dobro ohranjena, fabrikat Badenia, premičen cevni
kotel, 6 atmosfer, 14-83 m² kurilne ploščine, ugodno
napredaj. — Vprašajte pri

A. Ebenwaldner, Gösting bei Graz.

Prostovoljna javna dražba.

dobro ohranjene sobne oprave, kuhinjske oprave
in posode, več starinskih stvari ter ženske obleke
se bo vršila

dne 3. in 4. maja t. l. ob 9. uri dopoldne na
Sv. Petra cesti št. 38, prtiličje desno.

Kupci se vabijo!

Kral. ang. parobrod. linija

ROYAL MAIL LINE za JUŽNO AMERIKO

Brazilijo-Uruguay-Argentinio in Kubo-Chile-Peru.

Informacije brezplačno pri podzastopniku:

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica šte. 26.

Tvornica šumeče limonade na Dunaju

znana prvovrstna kakovostna znamka, želi v JUGOSLAVIJI
oddati kapitalno jakim trgovcem razpečavo na lastni račun,
event. tudi GENERALNO ZASTOPSTVO ali pravico izde-
lovanja. — Cenj. dopisi samo resnih, serioznih reflektantov na
A. FANTA, Wien II., Wehlstr. 141.

Otvoritev vinotoča

Kavarna in gostilna „Leon“ v Kolodvorski ulici vljudno naznanja

otvoritev posebnega vinotoča

z vhodom na Miklošičevi cesti pri okrožnem uradu.
Točila se bodo pristna domača in dalmatinska vina in postrezalo
z miznimi in gorkimi jedili po zmernih cenah. 1068

Se priporočata za obisk Fani in Leon Pogacnik.

Specijalna mehanična delavnica

za popravo vseh pisalnih, računskih, kopirnih, razmnoževalnih strojev
in blagajn po konkurenčni ceni.

Lud. Baraga LJUBLJANA Šelenburgova ulica 6/1

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsako-
vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut,
borzna naročila, predjudni in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila
v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.
Brzjavke: Kredit. Ljubljana. Telefon
št. 40, 457, 548, 803 in 806.